

16
ROČNÍK 12

31. ledna 2003

V ČÍSLE:

**O situaci na Právnické fakultě UP •
Dramaterapie: nový studijní program
na PdF UP • Kolejní rada v novém
složení • Diskuse, názory, ohlasy •
Zkušenosti ze zahraničí**

K uspokojení účastníků slavnostního aktu, který se uskutečnil na Pražském hradě 21. 1. 2003, „stihl“ prezident republiky V. Havel v závěru svého posledního prezidentského období jmenovat nové rektory, kteří byli na podzim minulého roku zvoleni akademickými senáty českých vysokých škol. Mezi jejich šestnácti čerstvými představiteli, jmenovanými s účinností od 1. 2. 2003, byla přítomna i rektorka UP prof. J. Mačáková, zvolená AS UP 6. 11. 2002. (Jména nových rektorů uvádíme na str. 2.)

-red-, foto FOTO-REAL Praha ▶

O situaci Právnické fakulty UP jednaly Správní rada UP i Vědecká rada UP

■ O situaci, ve které se ocitla Právnická fakulta UP v souvislosti s návrhem akreditační komise MŠMT na omezení akreditace jejího magisterského studijního programu, jednala v pondělí 20. 1. 2003 dvě univerzitní grémia: Správní rada UP a Vědecká rada UP.

Správní rada UP přijala závěry, v nichž stav PF UP hodnotí jako pozitivní zejména z hlediska posledních etap vývoje, v jejichž průběhu se vedení fakulty se podařilo i přes složitou ekonomickou situaci v oblasti vysokého školství zachovat vzrůstající kvalitativní trend a naplňovat téměř všechny závěry akreditační komise MŠMT ČR z roku 1999. Členové SR UP rovněž přihlédlí k regionálnímu významu studia práv v Olomouci a k zájmu uchazečů

o studium na PF UP a rozhodli o vytvoření podmínek v rámci UP, které by zajišťovaly podporu pozitivního trendu na PF U včetně větší ekonomické stabilizace fakulty. SR UP rovněž požádala rektorku UP, aby pozvala k návštěvě UP ministryni školství, mládeže a tělovýchovy ČR JUDr. P. Buzkovou a osobně ji informovala o situaci na PF UP. Předseda SR UP byl pověřen informovat písemně M. Lišku, DrSc., předsedu Akreditační komise MŠMT.

Aktuální situaci na PF UP se zabývala na svém zasedání 20.1.2003 také Vědecká rada UP, která v zájmu objektivního posouzení současného stavu fakulty uložila děkanovi PF UP připravit komplexní materiál, jehož posouzení provede nově vytvořená pracovní skupi-

na ve složení prof. J. Jařab (profesor FF UP), prof. M. Mašláň (prorektor UP pro vědu a výzkum), doc. V. Rehan (děkan FF UP) a doc. J. Svatoň (děkan Právnické fakulty MU v Brně).

O situaci na PF UP a o předpokladech jejího dalšího vývoje informovala na tiskové konferenci UP 22. 1. 2003 rektorka UP prof. J. Mačáková, děkan PF UP dr. M. Malacka a prodekan PF UP dr. A. Komenda.

(Informace o plnění kritérií stanovených akreditační komisí Právnické fakultě UP a přehled námitek, které UP vznesla k zahájenému správnímu řízení s PF, čtete na str. 5 v rubrice Na aktuální téma.)

-mav-

Jmenování nově zvolených děkanů

■ Podzimní volby děkanů na pěti fakultách UP vyvrcholily v těchto dnech oficiálním předáním dekretů, jimiž rektorka UP prof. J. Mačáková uvedla do funkce **prof. H. Váilkovou** (Fakulta tělesné kultury), **doc. I. Bartečka** (Filozofická fakulta), **doc. Č. Čihalíka** (Lékařská fakulta), **prof. L. Dvořáka** (Přírodovědecká fakulta) a **prof. F. Mezihoráka** (Pedagogická fakulta). Jmenování proběhlo 21. 1. 2003 na Rektorátě UP, slavnostní inaugurace nových děkanů a rektorky UP je připravena na 21. 2. 2003.

-red-

Studenti Právnické fakulty UP zaslali otevřený dopis ministryni školství

■ Členové studentské části Akademického senátu UP, Evropské asociace studentů práva (ELSA) Olomouc a Ligy posluchačů PF UP zaslali ministryni školství, mládeže a tělovýchovy JUDr. P. Buzkové otevřený dopis, jímž vyjadřují svůj nesouhlas s rozhodnutím akreditační komise MŠMT o omezení akreditace magisterského studijního programu Právnické fakulty UP v Olomouci. Svým stanoviskem zpochyb-

ňují některé závěry AK MŠMT, zejména souvislost mezi počtem kmenových vědeckých pracovníků fakulty s kvalitou realizovaného studia, a poukazují na širší kontext, v jehož rámci olomoucká PF UP usiluje o postupně zkvalitněnou nabídku vysokoškolského vzdělání a o své právoplatné začlenění mezi ostatní právnické fakulty ČR.

(Celé znění otevřeného dopisu přinášíme na str. 7.)

-red-

2003
ÚNOR
22

SOBOTA
Petr

Reprezentační ples Univerzity Palackého v Olomouci v roce 430. výročí založení olomoucké univerzity

Prostory Slovanského domu ☉ Zahájení v 19.30 hod. ☉ Konferuje Jaroslav Krejčí ☉ K tanci a poslechu hrají **Formace Milana Ludvíka a Cimbálová muzika Slanina** ☉ **Program:** Předtančení (FTK UP), Taneční soubor Krajina – ukázky lidových tanců, Tomáš Hudeček s partnerkou – ukázky latinskoamerických tanců (PřF UP), sólisté baletu Moravského divadla, tombola ☉ Vstupné **200 Kč** včetně místenky, studentské vstupné **100 Kč** včetně místenky ☉ Vstupenky budou v prodeji od 1. února 2003 v Konferenčním servisu UP, Informační centrum, Biskupské nám. 1, tel. 585 631 053, a na všech fakultách UP ☉ **Změna programu vyhrazena!** ☉ V přízemí Slovanského domu bude k dispozici do 1.00 hod. **Mexická restaurace**, v prostorách místa konání plesu jsou tři bary ☉

Srdečně zve prof. MUDr. PhDr. Jana Mačáková, CSc., rektorka Univerzity Palackého v Olomouci

Děkan Lékařské fakulty UP a ředitel Fakultní nemocnice v Olomouci vypisují

výběrové řízení

na obsazení funkce **přednosta Kardiochirurgické kliniky**.

Kvalifikační požadavky: Vysokoškolské vzdělání v oboru, minimálně 10 let praxe v oboru, vědecko-pedagogický titul profesor nebo docent, předpoklady podle zákona č. 451/1991 Sb., osobnostní a profesijní předpoklady pro řízení odborného a vědeckého týmu kliniky, morální bezúhonnost.

Příhlašky doložené osobním dotazníkem, životopisem, fotokopiemi dokladů o kvalifikaci a přehledem vědecké a publikační činnosti zašlete do 30 dnů po zveřejnění v tisku na Děkanát LF UP, osobní oddělení, tř. Svobody 8, 771 26 Olomouc.

-lfup-

Děkan Pedagogické fakulty UP vypisuje

výběrové řízení

na místo **profesor pro obor sociologie se zaměřením na sociální deviace a sociologii práva**.

Požadavky: Vysokoškolské vzdělání v oboru, pedagogická nebo odborná praxe, publikační činnost.

Příhlašky doložené dokladem o vzdělání, stručným životopisem, přehledem praxe a publikační činnosti zaslejte nejpozději do 21. 2. 2003 na adresu: UP Olomouc – Pedagogická fakulta, osobní oddělení, Žižkovo nám. 5, 771 40 Olomouc.

Nástup podle dohody.

-pdf-

Děkan Přírodovědecké fakulty UP vypisuje

výběrové řízení

na obsazení míst:

- profesora pro obor organická chemie;
- profesora pro obor zoologie se zaměřením na ornitologii; požadavky: profesor v oboru, praxe a publikační činnost, morální a občanská bezúhonnost;
- docenta pro obor organická chemie;
- docenta nebo odborného asistenta pro obor zoologie se zaměřením na obratlovce a zoogeografii;
- docenta nebo odborného asistenta pro obor informatika;
- docenta nebo odborného asistenta pro obor optika se zaměřením na elektroniku a optoelektroniku; požadavky: habilitace v oboru nebo ukončené doktorské studium v oboru, znalost anglického jazyka, praxe a publikační činnost, morální a občanská bezúhonnost;
- odborného asistenta pro obor fyzikální chemie se zaměřením na reakční kinetiku a katalýzu;
- odborného asistenta se zaměřením na obor algebra nebo geometrie;
- odborného asistenta pro obor ekologie se zaměřením na lesní inženýrství a vodohospodářství; požadavky: zahájené nebo ukončené doktorské studium v oboru, znalost anglického jazyka, publikační činnost, morální bezúhonnost;
- lektora pro výuku angličtiny se zaměřením na výuku angličtiny u studentů matematických oborů; požadavky: ukončené magisterské studium anglického jazyka a ukončené bakalářské nebo magisterské studium matematiky, morální bezúhonnost.

Předpokládán nástup 1. 4. 2003.

Příhlašku doloženou životopisem, osobním dotazníkem, doklady o vzdělání, přehledem odborné praxe a seznamem publikační činnosti zašlete do čtyř týdnů po zveřejnění v tisku na osobní oddělení PŘF UP, tř. Svobody 26, 771 46 Olomouc.

-přf-

Upozornění redakce

Redakce *Žurnálu UP* upozorňuje, že do konce zkouškového období vychází univerzitní týdeník ve čtrnáctidenním intervalu. Příští číslo tedy bude mít uzavěrku 11. 2. (vyjde 14. 2. 2003); od uzavěrky 18. 2. bude *Žurnál UP* vycházet opět jako týdeník.

-red-

Klima současné české školy

■ Jestliže se po roce 1989 změnil společenský systém a důraz je kladen na demokratické vztahy na individuální rozvoj, na svobodu občana, na jeho odpovědnost za vlastní životní dráhu a zdraví, na spoluúčast a spolupráci atd., pak se změny musí odrazit i ve vzdělávání a v životě škol. Žáci přicházejí do škol s povinností vzdělávat se a tráví ve škole podstatnou část dne. K tomu ovšem potřebují příznivé prostředí – klima, které prolíná celým životem školy. Právě *Klima současné české školy* bylo hlavním téma nedávno proběhlé (14.–15. 1.) konference na Pedagogické fakultě UP.

Po úvodním koncertu, jenž připravili pro účastníky konference studenti, přednášející PdF UP a O. Doležal, sólista opery Moravského divadla v Olomouci, se ke zvolenému tématu vyjádřil prof. V. Švec, CSc., předseda České pedagogické společnosti. Z úhlu teoreticko-

výzkumného se ke klimatu současné české školy vyjádřila doc. H. Grecmanová (Katedra pedagogiky s celoškolskou působností PdF UP), která mj. zmínila důležitost terminologie, jež je v této oblasti často nejasná a vinou této nejasnosti pak dochází k nedorozuměním. Obecně vzniká klima školy jako obraz objektivní reality v našem subjektivním prožívání, vytváří se dlouhodobě a je odrazem dané atmosféry.

Dvoudenní setkání organizátoři (Katedra pedagogiky s celoškolskou působností PdF UP a Česká pedagogická společnost – pobočka Olomouc), rozdělili do několika sekcí. Účastníci tak diskutovali např. o školním klimatu z pohledu účastníků procesu výchovy a vzdělávání, o školním klimatu a sociálně patologických jevech, či o přípravě učitele na roli spolutváře školního klimatu.

A proč se výzkumem klimatu ve škole vůbec zabývat? Výzkum, který je někdy brzděn nesouhlasem ředitelů jednotlivých škol majících obavy z jeho výsledku, odkrývá život ve škole, vede k evaluaci její funkce, poukazuje na veškeré vztahy, materiální vybavení, motivuje, mj. často vede ke zjištění a uvědomění si jeho vlivu na život ve škole.

(Rozhovor s doc. H. Grecmanovou přineseme v některém z dalších čísel *Žurnálu UP*)

M. Hronová

Zasedala Vědecká rada UP

■ Na svém zasedání dne 20. 1. 2003 doporučila Vědecká rada UP předložit Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ČR tyto návrhy na jmenování profesorem: **doc. P. Marek** (FF UP, obor české dějiny), **doc. J. Ulrichová** (LF UP, obor lékařská chemie a biochemie), **doc. J. Veselý** (LF UP, obor patologická fyziologie).

V další části jednání členové VR UP rozhodli o výběru autora přednášky významného absolventa; jako první ji proslovil prof. J. Peřina, DrSc., z Přírodovědecké fakulty UP.

VR UP na tomto zasedání rovněž přijala stanovisko k situaci na PF UP (viz str. 1).

-red-

Noví rektori českých VŠ

■ Prezident republiky jmenoval s účinností od 1. února 2003 nové rektory českých vysokých škol: prof. V. Cejpek (Janáčkova akademie múzických umění v Brně), prof. T. Čermák, CSc. (Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava), doc. J. Durčáková, CSc. (Vysoká škola ekonomická v Praze), prof. J. Hron, DrSc., dr. h. c. (Česká zemědělská univerzita v Praze), prof. V. Konopa, CSc. (Technická univerzita v Liberci), prof. M. Ludwig, CSc. (Univerzita Pardubice), prof. J. Mačáková, CSc. (Univerzita Palackého v Olomouci), doc. J. Pelcl (Vysoká škola umělecko-průmyslová v Praze), prof. S. Procházka, DrSc. (Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně), prof. J. Sopko (Akademie výtvarných umění v Praze), prof. V. Suchý, DrSc. (Veterinární a farmaceutická univerzita Brno), prof. J. Vrbka, DrSc., dr. h. c. (Vysoké učení technické v Brně), prof. I. Wilhelm, CSc. (Univerzita Karlova v Praze), prof. J. O. Witzany, DrSc. (České vysoké učení technické v Praze), plk. doc. R. Urban, CSc. (Vysoká vojenská škola pozemního vojska ve Vyškově), plk. doc. F. Vojkovský, CSc. (Vojenská akademie v Brně).

-red-

Rektorka UP představila nové prorektorské funkce

■ Na zasedání Akademického senátu UP, které proběhlo 22. 1. 2003, seznámila rektorka UP senátory s novými prorektory UP pro funkční období od 1. 2. 2003 do 31. 1. 2006. Jak z předložených informací vyplynulo, dochází nejen k personálním změnám, ale i k novému vymezení náplně činnosti a počtu prorektorských úseků. Nezměněna zůstává pouze pozice prorektora **pro záležitosti vědy a výzkumu**, kterou bude i v příštím období zastávat prof. M. Mašláň (PřF). Další funkce prorektorů byly vymezeny následovně: post prorektora **pro záležitosti organizace a informačních systémů** bude v novém funkčním období zastávat **doc. R. Horák** (PřF), dosa-

vaní prorektor pro organizaci a rozvoj, který současně zůstává ve funkci statutárního zástupce rektorky, funkci prorektorky **pro záležitosti vnějších vztahů** bude vykonávat **doc. M. Hirschová** (FF), prorektorou **pro záležitosti studentů** bude **doc. L. Ludíková** (PdF) a prorektorem **pro studijní záležitosti** **doc. V. Řehan** (FF).

Ve funkci prorektorky pro vnější a zahraniční záležitosti dosud působila po dvě funkční období doc. L. Hornová, která se chce nyní věnovat převážně své odborné činnosti; doc. J. Luska, dosavadní prorektor pro studijní, pedagogické a sociální záležitosti, se vrací na Pedagogickou fakultu UP ve funkci proděkana.

-red-

Oblasti působení nových prorektorů UP

■ Podle informací, které předložila rektorka UP na jednání AS UP 22. 1. 2003, budou oblasti nové stanovených prorektorských úseků vymezeny následovně:

- **úsek prorektora pro studijní záležitosti**: a) studijní programy, b) formy a typy studia, c) akreditace studia, d) racionalizace studia, e) evaluace, f) celoživotní vzdělávání, g) poplatky za studium;
- **úsek prorektora pro záležitosti studentů**: a) matřička studentů, b) přijímací řízení, c) vyřizování žádostí studentů, d) organizování poradenské činnosti, e) uplatnění absolventů, f) uznávání vysokoškolského vzdělání, g) stipendia, h) koleje, i) sport (Centrum celouniverzitních aktivit), j) volný čas (dtto);
- **úsek prorektora pro záležitosti vědy a výzkumu**: a) kooperace vědecké činnosti na UP, Centrum inovace a transfer technologií (CITT), b) smlouvy o vědecké spolupráci, c) databáze projektů, d) projekty, e) poradenská činnost při přípravě a podávání grantových přihlášek, f) vynálezy, zlepšovací návrhy, g) ha-

bilitační a profesorské řízení, h) příprava a organizace udělování cen UP a doktorátu „honoris causa“, i) organizace slavnostního předávání dekretů;

– **úsek prorektora pro záležitosti organizace a informačních systémů**: a) organizační struktury UP, b) analýza procesů a činností, c) organizace jednotné údajové základny, d) automatizovaný informační systém UP, e) evidence studia, f) výstupy (koordinace prací na Výroční zprávě UP a Dlouhodobém záměru UP), g) tvorba normativní základny, h) rozvojové záměry;

– **úsek prorektora pro záležitosti vnějších vztahů**: a) koordinace mezinárodních programů, b) konkurzy uchazečů o sponzorované zahraniční studijní pobyty, c) příprava mezinárodních smluv UP, d) organizace poradenské činnosti o možnostech studia v zahraničí, e) informace pro zahraniční zájemce o studium a působení na UP, f) projednávání spolupráce s institucemi, g) „public relations“.

-red-

O koktavosti na Dětské klinice LF UP

Milou úvodní skladbičkou – Paňáčovým cake-walkem Clauda Debussyho z Dětského koutku – byl ve středu 15. 1. v Rotundě na Dětské klinice LF a FNO zahájen klinický seminář věnovaný balbuties – koktavosti u dětí a mladistvých. Proto bylo pro odlehčení velmi vážného tématu svěřeno zahájení sestřím Květě (elektrický klavír) a Zdeňce (housle) Fridrichových. Spolupořadatelem přednáškového cyklu bylo univerzitní *Společenství pro studium hlasu a řeči* (<http://www.upol.cz/gsvs>).

Seminář zahájil přednáškou mapující současnost na literárních elektronických medicínských databázových souborech pod hesly balbuties, koktavost a zadrhávání v řeči přednosta Dětské kliniky LF UP prof. V. Mihal, CSc. (na snímku vpravo). Z foniatrického hlediska se koktavosti věnovala MUDr. E. Maňásková z ORL LF UP a FNO. Popisu aktuálního stavu vědění o zmíněné vadě řeči se věnoval doc. J. Pešák, CSc., z Ústavu lékařské biofyziky LF UP. Jeho přednášku

doplnilo vystoupení pomocných studentských vědeckých sil: posluchačky 2. ročníku bakalářského studia léčebné rehabilitace a fyzioterapie E. Mihalové s přednáškou *Koktavost: K počátkům příznaků*, a posluchače 3. ročníku všeobecného lékařství T. Grézla *Záznam Variability srdeční frekvence u balbuties neinvazivní vyšetřovací metodou*. Na vystoupení T. Grézla navázaly přednáškami *Specifické interní nálezy u adolescentů a mladých dospělých s koktavostí* prof. H. Kubešová, CSc., a *Komplexní reedukace Dg. Balbuties* PaedDr. I. Kejkličková, obě ze Soukromé kliniky LOGO, s. r. o., z Brna.

K seminář byl připraven sborník přednášek Semináře Dětské kliniky (42 stran), sponzorovaný mj. firmou Magic U. H. Ing. Petera Kosztzy. (Sborník je k dispozici na sekretariátě Dětské kliniky.) Semináře se zúčastnilo kromě zaměstnanců Dětské kliniky asi

Seminář k dělení státní dotace

Akademický senát UP uspořádal ve spolupráci s rektorkou a managementem UP 16. 1. 2003 ve velké zasedací místnosti RUP seminář o metodice dělení finanční dotace MŠMT ČR a finančním profilu součástí UP. Cílem semináře, na který byli zváni především členové AS UP, zástupci vedení fakult a tajemníci fakult, bylo umožnit jeho účastníkům získat podrobnější informace a ucelený přehled o problematice dělení státní dotace, a přispět tak k hladšímu průběhu při jeho každoročním schvalování.

Prezentace spojené s názornou projekcí se ujal prorektor UP doc. R. Horák, který spolu s kvestorem UP Ing. J. Jirkou provedl účastníky semináře jednotlivými kroky celého schématu dělení státní dotace z MŠMT a pokusil se osvětlit některé jeho nejdůležitější body. Součástí výkladu byla i grafická zpracování některých ukazatelů.

V následné diskusi se účastníci zajímali především o okruh problémů vyplývajících z volby kritérií, podle nichž je stanoven podíl fakult na přidělení státní dotace do centrálních prostředků UP.

Seminář měl informativní charakter a jeho účastníci měli možnost získat hlubší vhled do celé problematiky dělení státní dotace, která je předmětem mnohdy komplikovaných každoročních jednání; přesto se jej z řad AS UP zúčastnila jen jeho nepřesvědčivá část.

-red-

55 pediatriů nejen z blízkého okolí Olomouce, ale ze vzdálenějších míst – z Bohumína, Bruntálu, Šumperka atd. Pediatrům z terénu bylo nabízeno Osvědčení o účasti na klinickém semináři Dětské kliniky v Olomouci. Navzdory zkouškovému období nechyběla ani účast studentů LF.

Pro všechny zúčastněné pak bylo důležité závěrečné konstatování: ačkoliv se etiologie koktavosti nezná, je nutné se zejména dětem v iniciačních fázích jejich možné budoucí neplynulosti řeči věnovat. Ostatně některé z závěrů zaznějí i na připravovaných XXI. dnech klinické a praktické pediatrie v Olomouci, které jsou plánovány na dny 22.–23. 5. 2003.

Doc. J. Pešák, CSc., LF UP, foto -tj-

Akademický senát UP poprvé v tomto roce

AS UP na svém posledním zasedání (22. 1. 2003) schválil dr. M. Chrásku jako člena Ekonomické komise AS UP za PdF UP a Mgr. J. Langeru jako člena Legislativní komise AS UP za PdF UP. Změny vyplynuly v souvislosti se jmenováním doc. L. Ludíkové prorektorkou UP.

Akademický senát UP dále schválil Drs. W. Engelbrechta jako člena Legislativní komise AS UP, a to za FF UP po dobu nemoci prof. E. Petřů.

AS UP tajnou volbou schválil nové složení Vědecké rady UP (viz příští číslo ŽUP), a to na období 1. 2. 2003–31. 1. 2006.

AS UP dále schválil Volební a jednací řád AS LF UP včetně připominek.

Informace z RVŠ podala doc. L. Ludíková (viz <http://www.radavs.cz>).

Rektorka UP prof. J. Mačáková informovala přítomné senátory o průběhu Reprezentativní komise. Pravidla pro poskytování dotací veřejným vysokým školám MŠMT jsou schválena a zveřejněna na <http://www.msmt.cz>. Normativ na studenta pro rok 2003 by měl být o 3 % vyšší než v roce 2002. V diskusi o přípravě rozpočtu na rok 2003 bylo senátory požadováno od vedení UP, aby byl senátu předložen návrh rozpočtu s konkrétními čísly, jež budou pro eventuální diskusi o změně metodiky více ilustrativní.

Rektorka UP prof. J. Mačáková komentovala situaci vzniklou zahájením správního řízení s UP ve věci návrhu na omezení akreditace magisterského studijního programu Právo a právní věda na PF UP. Dále informovala, že dochází k návrhu na neudělení nebo omezení akreditace některým studijním programům na FF, PdF a PŘ UP. V některých případech již bylo vydáno rozhodnutí MŠMT.

Ze zápisu vybrala

-map-

Z Kolegia rektorky UP

Na svém prvním setkání v tomto roce (15. 1.) Kolegium rektorky mj. jednalo o postupu při zpracování **vyročních zpráv za rok 2002 a Dlouhodobého záměru pro rok 2004**. Konečný materiál bude MŠMT ČR postoupen do 15. 5. 2003 (veškeré podklady je nutné odeslat na úsek prorektora pro rozvojové a organizační záležitosti do 28. 2. 2003). Podklady pro Aktualizaci Dlouhodobého záměru na rok 2004, který je nutné zaslat na MŠMT do 31. 5. 2003, připraví vedení UP a do 28. 2. 2003 zašle fakultám k připomínkám.

Prorektor pro vědeckobadatelské záležitosti doc. M. Mašláň informoval o tom, že koncem roku 2002 byl na webových stránkách MŠMT ČR zveřejněn formulář **žádosti o prodloužení výzkumných záměrů** (termín pro její podání je 14. 2. 3003, na MŠMT do konce února 2003). Doc. M. Mašláň dále informoval o nabídkách projektů, které jsou již prostřednictvím proděkanů na jednotlivých fakultách. Jedná se o **grantové projekty pro absolventy doktorského studia** (termín přihlášky na RUP je 26. 2. 2003), dále o **návrhy projektů pro spolupráci ČR a Německa** na

Dokončení na str. 4

Olomouc opět udělí Ceny města

Letos budou již po šesté uděleny Ceny města Olomouce za významnou činnost nebo dílo. Ceny jsou udělovány jednou ročně. Občané mohou podávat návrhy na udělení ceny písemnou formou na adresu: Magistrát města Olomouce, odbor vnějších vztahů a informací, pan Linek, Dolní náměstí 47 (tel.: 585 513 387), a to do 28. 2. 2003. Návrhy je možné rovněž zasílat na adresu: josef.linek@mmol.cz.

-mah-

Usnesení 68. zasedání Pléna České konference rektorů

Plénum České konference rektorů (ČKR) přijalo na svém 68. zasedání (Výroční shromáždění ČKR) v Brně 28. 1. 2003 následující usnesení:

1. Výroční zasedání ČKR se uskutečnilo na Masarykově univerzitě v Brně při příležitosti 10. výročí založení České konference rektorů. Zasedání proběhlo za účasti všech rektorů vysokých škol z období po roce 1991, ministryně školství mládeže a tělovýchovy ČR Petry Buzkové, místopředsedy vlády ČR pro výzkum a vývoj, lidská práva a lidské zdroje Petra Mareše, předsedkyně Akademie věd ČR Heleny Illnerové, předsedy Rady vysokých škol Františka Ježka, předsedy Akreditační komise Miroslava Lišky a předsedy Grantové agentury ČR Josefa Syky. Zasedání vzalo po diskusi na vědomí zprávu předsedy o činnosti ČKR za léta 2000–2003.

2. Účastníci zasedání konstatovali trvalou nedostatečnost finanční podpory oblasti vysokoškolského vzdělávání i výzkumu a vývoje. Kvalita vysokoškolského vzdělání zásadně závisí na úrovni financování výzkumu a vývoje, kde se dlouhodobě nedaří dodržet vládou opakovanými závazky dosažení 0,7 % HDP státních výdajů na výzkum a vývoj, a zdůrazněna byla i potřeba zvýšit podíl institucionálního financování výzkumu a vývoje na vysokých školách vzhledem k celkovým výdajům v této oblasti.

3. Účastníci konstatovali důležitost kvalitativního hodnocení vysokých škol a zahrnutí ukazatele kvality do kritérií pro přidělování finančních prostředků vysokým školám. ČKR zdůrazňuje zejména důležitost kvalitního terciárního vzdělávání pro vytváření inovačního prostředí a pro konkurenceschopnost České republiky vzhledem k jejímu mezinárodnímu postavení.

4. Vedle financování vysokých škol vycházejícího z podílu na výzkumné a vývojové činnosti zdůrazňuje ČKR potřebu udržet financování vysokých uměleckých škol podle dosavadních zásad a osvědčeného indexového modelu.

5. ČKR vyjadřuje připravenost spolupracovat na novelizaci legislativních podmínek působení vysokých škol jako veřejnoprávních institucí stejně jako vysokých škol soukromých s ohledem na jejich poslání v oblasti vzdělávání i výzkumu a vývoje.

6. ČKR upozorňuje na rizika plynoucí z málo zpracované dlouhodobé koncepce rozvoje vysokého školství v souvislosti s demografickým trendem vývoje populace v ČR i nároků na práci Akreditační komise.

7. ČKR zdůrazňuje potřebu věnovat pozornost etickým otázkám ve vědě a inovacích a hodlá se této problematice podrobněji věnovat na některém z příštích zasedání.

-čkr-

Kurz muzikoterapie

Katedra hudební výchovy PdF UP a Občanské sdružení *Centrum Poznání* připravily *Kurz muzikoterapie s výrobou hudebních nástrojů*. Hlavním obsahem kurzu bude výroba hudebních nástrojů použitelných ve výuce hudební výchovy nebo v muzikoterapii. Seminář bude doplněn zajímavými přednáškami (muzikoterapie, léčebná chirofonetika, eurytmie aj.). Kurz proběhne v prostorách Katedry hudební výchovy PdF v Uměleckém centru UP ve dnech 24.–28. 2. 2003. Předpokládaná cena pro aktivní účastníky je 200 Kč (kurzovné a náklady na materiál). Přihlášky jsou k dispozici a odevzdávají se na KHV PdF (dr. Pulchertová, pí. Hejlová). Poplatek se platí před zahájením kurzu 24. 2. 2003. Informace na tel. č. 585 635 262.

-red-

Johannesburg + 1:

Směřování k udržitelnému rozvoji

Společnost pro trvale udržitelný život v ČR a SR, Centrum interdisciplinárních studií UP, Středisko ekologické výchovy Odboru životního prostředí Magistrátu města Olomouce, Centrum pro sociální a ekonomické strategie Fakulty sociálních věd UK a Sdružení pro otevřenou společnost pořádají v dnech 23.–25. 4. 2003 konferenci s názvem *Johannesburg + 1 (Směřování k udržitelnému rozvoji)*.

Konference rozčleněná do pěti bloků se uskuteční v Olomouci; výstupem bude sborník přednesených referátů a koreferátů.

Závané přihlášky zasílejte do **25. 3. 2003** na adresu: RNDr. P. Nováček, Centrum interdisciplinárních studií UP, Křížkovského 8, 771 47, Olomouc, e-mail: nov@aix.upol.cz.

-red-

Mé setkání s Afrikou

Literární soutěž na téma *Mé setkání s Afrikou* vyhlásily začátkem ledna Literární akademie (Soukromá vysoká škola J. Škvoreckého) a Svět knihy, s. r. o., společnost Svazu českých knihkupců a nakladatelství.

Rozsah a specifikace: do soutěže budou přijaty pouze práce dosud nepublikované.

Vybrané kategorie: povídka, rozsah 3–5 normostran textu, téma *Mé setkání s Afrikou*, věková kategorie do 26 let (rozhodující je datum 15. 3. 2003).

Výherci soutěže obdrží věcné ceny; výsledky budou vyhlášeny na 9. mezinárodním knižním veletrhu Svět knihy 2002 v neděli 12. 5. od 11 hod.

Uzávěrka soutěže je v sobotu **15. 3. 2003**.

Soutěžící odevzdají svůj příspěvek pouze prostřednictvím elektronické pošty jako přílohu ve formátu Word nebo rtf na elektronickou adresu: e-mail: ctenar.svetknihy@lit-akad.cz. Uveďte jméno, příjmení, bydliště, telefon, rok narození a jméno školy.

-red-

Studentská vědecká konference

Slovenská akademie věd a Přírodovědecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislavě organizují ve dnech 9.–10. 4. 2003 další ročník studentské vědecké konference. Dne 9. 4. 2003 budou v jednotlivých sekcích soutěžit o ceny studentů 1.–4. ročníku všech přihlášených univerzit, vítězové jednotlivých sekcí se večer střetnou v soutěži o Cenu děkana PŘF UK. Tentýž den budou o Cenu předsedy SAV soutěžit v jednotlivých sekcích také doktorandi a diplomanti univerzit SR a ČR a akademických pracovišť AV ČR a SAV.

Termín pro podání přihlášky: **do 7. 3. 2003**.

Blíže informace na www.fns.uniba.sk a na sekretariátu děkana PŘF UP.

-red-

Kurz pro zdravotníky pobytových akcí

OS ČČK Olomouc pořádá kurz, jehož absolventi získají oprávnění vykonávat funkci zdravotníka na pobytových akcích pro děti (školy v přírodě, výcvikové kurzy, tábory apod.) Kurz je akreditován MŠMT. Probíhá jedenáct týdnů každou středu počínaje 5. 3. 2003 vždy od 15 do 18 hod. na Úřadě OS ČČK, Olomouc, Sokolská 32.

Blíže informace na tel. č. 585 222 965, přihláška je ke stažení na www.sweb.cz/osck.olomouc.

-jum-

Nedostáváte Žurnál?

Nebo jej dostáváte pozdě? Distribuci Žurnálu na jednotlivé fakulty a jejich pracoviště zajišťují fakulty samy (informace u tajemníka fakulty). Žurnál UP je vkládán do schránek jednotlivých fakult na Rektorátu UP vždy v pátek dopoledne a od té chvíle tam čeká na odvoz. Počet výtisků univerzitního týdeníku byl zvýšen o 300 kusů, jeho celkový náklad je v současné době 2 000 kusů.

-red-

První geneticky směřované léčivo v terapii karcinomu prsu

Toto léčivo se nazývá Herceptin TM a jeho léčebné účinky studovali pracovníci z Laboratoře experimentální medicíny Dětské kliniky a Onkologické kliniky LF a FNO K. Špačková, R. Trojanec, J. Soukalová, K. Cwiertka a M. Hajdúch. Projekt má podporu z vědeckovýzkumného záměru MŠMT, grantu IGA Ministerstva zdravotnictví ČR, vnitřního grantu UP a Nadace pro výzkum rakoviny v Olomouci.

Proběhlo klinické zkoušení, v jehož fázi I byla bezpečnost léčiva ověřována ve třech studiích, z toho dvakrát v monoterapii a jednou v kombinaci s jiným léčivem – cisplatinou. V klinickém zkoušení fáze II byly Herceptinem léčeny pacientky s rezistentním metastatickým karcinomem prsu ve dvou studiích. Ve fázi III byla potvrzena účinnost Herceptinu u refrakterního onemocnění. Další studie v této fázi zkoušení u pacientek s metastatickým onemocněním bez předchozí chemoterapie ukázala, že Herceptin zvýšil účinek klasické chemoterapie v porovnání se samotnou chemoterapií. Třetí studie fáze III potvrdila účinnost Herceptinu v monoterapii, tzn. že byl podáván pacientkám jako jediné léčivo, bez kombinace s chemoterapeutiky.

Jako léčba druhé linie se jeví Herceptin vhodným též u pacientek s primárně nemetastatickým onemocněním, u kterých došlo k progresi nemoci. Další použití nalezne pravděpodobně i v neoadjuvantní terapii u primárně inoperabilních pacientek.

Herceptin byl dobře tolerován jak při použití v monoterapii, tak i v kombinaci s chemoterapií, většina nežádoucích účinků byla mírné až střední intenzity. Komplikace typické pro léčbu cytostatiky, jako je zvracení, vypa-

dávání vlasů a myelosuprese, se vyskytovaly po Herceptinu mnohem méně. Nejvýznamnějším nežádoucím účinkem je zvýšené riziko srdeční nedostatečnosti, většinou v souvislosti se současnou léčbou antracykliny.

Herceptin je v ČR schválen a hrazen pojišťovnou u pacientek vyhovujících určitým diagnostickým kritériím s primárně metastatickým karcinomem prsu, a stal se tak prvním léčivem, které je u solidních nádorů aplikováno na základě genetického vyšetření.

Genetické vyšetření je založeno na laboratorní diagnostice overexpresie (nadměrné velikosti) a amplifikace (zmnožení) protoonkogenu Her-2/neu, který je lokalizován na delším raménku chromozomu 17. Tento gen a jeho produkt jsou vyšetřovány šesti metodami. Produktem zmíněného genu je protein, jehož molekuly se nacházejí v povrchové membráně buněk a fungují jako příjemce chemických signálů pro růst a dělení buněk. Právě proti němu je namířena monoklonální protilátka (trastuzumab), v lékové formě zvaná Herceptin. Jeho výroba rekombinantní DNA technologií (Genetech) umožnila produkci tohoto léčiva k širokému použití v onkologii, zvláště pak v léčbě pokročilého karcinomu prsu. Úvodem zmíněná výzkumná skupina má v plánu ještě další studie v rámci léčby cílené proti Her-2/neu, zahrnující genovou terapii a vakcinaci. (Zdroj: Klin. farmakol. farmac. 16, č. 1–2, str. 29–30, 2002.)

Laboratoř experimentální medicíny Dětské kliniky a Ústav potologie LF UP mají akreditaci pro potvrzení statusu tohoto genu v rámci ČR, což je nezbytnou podmínkou pro souhlas s terapeutickým použitím Herceptinu.

-mh-

Nová monografie doc. J. Opavského

Pražské nakladatelství Galén vydalo v prosinci 2002 monografickou publikaci **doc. J. Opavského, CSc.**, s názvem *Autonomní nervový systém diabetická autonomní neuropatie. Klinické aspekty a diagnostika* (nakl. Galén, Praha 2002, 304 s.).

Dílo je věnováno poruchám ANS – autonomního nervového systému, s nimiž se odborníci různých medicínských oborů setkávají ve své klinické praxi. V první části publikace je podán stručný přehled onemocnění a stavů s poruchami ANS, na něž navazuje přehled vyšetřovacích metod k jejich průkazu. Hlavní pozornost je zde věnována klinicky dostupným metodám hodnocení změn srdeční frekvence ve zkouškách autonomní reaktivity a spektrální analýze variability srdeční frekvence. Čtenář je s těmito vyšetřovacími postupy, které dosud chybějí v rutinní dia-

gnostice, podrobně seznamován, aby je mohl sám využívat v rámci diagnostiky a průběžného hodnocení autonomních dysfunkcí. Metody vyšetřování ANS pro potřeby klinické praxe se tak objevují v našem odborném písemnictví po více jak 50 letech od publikace Z. Servita (*Vegetativní rovnováha člověka a její klinické vyšetřování*). Ve druhé části publikace je pozornost zaměřena na (u nás nejčastější) postižení ANS – na diabetickou autonomní neuropatii.

Zhruba třisetstránková kniha je určena především neurologům a diabetologům, dále pak lékařům dalších odborností pečujícím o nemocné s diabetes mellitus a konečně i všem lékařům a studentům zajímajícím se o problematiku ANS v rámci klinické medicíny. (Výňatek z recenze doc. O. Kellera, CSc., a doc. Z. Rušavého, Kompas, zima 2002/2003.)

-red-

Z Kolegia rektorky UP

základě dohody mezi vládami, a to v termínu do 31. 3. 2003, a v neposlední řadě byly vyhlášeny **výzvy pro 6. rámcový program**. Pracovnice CITT organizuje semináře, na něž se zájemci mohou přihlásit.

Rektorka UP prof. J. Mačáková informovala přítomné o **jednání Reprezentativní komise**. Sdělila, že normativ na studenta pro rok 2003 by měl být o 3 % vyšší než v roce 2002. Zmínila také krácení investic FRVŠ, které se dotkne zřejmě jednoho projektu na LF a CMTF UP. Rektorka také informovala o pozdním vydání příslušného nařízení vlády, v jehož důsledku UP (i ostatní veřejné vysoké školy) neobdrží prostředky na specifický výzkum současně s dotací na běžné výdaje, což způsobuje značný problém pro sestavení rozpočtu UP (viz ŽUP č. 15. str. 6. Bude zvýšení minimální mzdy znamenat nárůst tarifních platů na UP?). K tomuto tématu proběhnou další jednání až poté, kdy bude známa výše dotace na rok 2003. O investičních programech by pak mělo MŠMT ČR

Dokončení ze str. 3

rozhodovat v průběhu února 2003. Rektorka UP prof. J. Mačáková dále informovala o **nabídce Československého ústavu zahraničního na možnost spolupráce tří moravských a tří šanghajských univerzit** (úsek doc. L. Hornové, prorektorky pro vnější a zahraniční záležitosti bude zjišťovat zaměření šanghajských univerzit a možnou účast fakult UP). Doc. L. Hornová se dále zmínila o **podepsané smlouvě mezi Univerzitou Palackého a univerzitou v Modeně (Itálie)**. Přítomní byli také informováni o **základu pro stanovení poplatků spojených se studiem (2 737 Kč) podle § 58 odst. 2 zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách** (viz webové stránky MŠMT). Doc. J. Luská, prorektor pro studijní, pedagogické a sociální záležitosti, v závěru jednání Kolegia upozornil, že Vědeckou radou UP byla zrušena **celouniverzitní komise pro jazykové zkoušky v doktorských studijních programech**.

M. Hronová

Námítky k zahájenímu správnímu řízení s UP

V souvislosti s návrhem omezení akreditace Právnické fakulty UP, přijatým akreditační komisí MŠMT v prosinci 2002, bylo MŠMT zahájeno s UP správní řízení. K průběhu hodnocení PF UP AK zaslala UP Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy následující námítky:

1. Pracovní skupina pro právo a bezpečnostní obory při svém posouzení vývoje na PF UP vycházela ze „Zprávy o průběžném plnění závěrů zasedání Akreditační komise ze dne 24. listopadu 1999 k hodnocení PF UP v Olomouci“, kterou si na počátku května 2002 vyžádala e-mailem předsedkyně pracovní skupiny. Tato „Zpráva“ jí byla zaslána se stavem ke dni 7. 5. 2002.

2. Děkan PF UP byl pozván na jednání pracovní skupiny dne 11. 10. 2002. Na tomto zasedání děkan podal souhrnnou zprávu o vývoji PF UP za poslední období. Skutečnost, že se situace na PF UP od nového šk. r. 2002/2003 oproti předcházejícímu období **výrazně změnila** (zejména přijetí čtyř docentů na úvazek 1,0, předložení dvou habilitačních prací a přijetí dalších pedagogů k doktorskému studiu), **odmítla pracovní komise vzít v úvahu.**

3. Vedení UP má za to, že předkládaná „Zpráva“ PF UP ze 7. 5. 2002 nemůže být považována za hodnocení podle procesních pravidel uvedených ve Statutu AK, a to proto, že nebylo provedeno hodnocení PF UP tak, jak předpokládá zákon a podrobněji stanoví Statut AK, zejména:

- PF UP nebyla upozorněna, že se v případě jí předkládané zprávy jedná o hodnocení ve smyslu čl. 3. odst. 2 Statutu AK;
- rektorka UP ani děkan PF UP nebyli seznámeni s tím, že PF UP byla vybrána pro hodnocení;
- PF UP nebyly předány požadavky o informace k hodnocení instituce;
- stanovisko děkana PF UP bylo bráno pouze k datu podání „Zprávy“, tzn. k 7. 5. 2002;
- PF UP nenavštívil ani jeden z členů pracovní komise;
- pracovní komise předepsaným způsobem nezpracovala žádný návrh doporučení a zá-

věrů, který by předepsaným způsobem prodjedna s rektorkou UP či děkanem PF UP.

4. Na vlastním jednání AK 10.–11. 12. 2002 (a krátce před hlasováním) byla předsedkyně pracovní skupiny pro obor právo a bezpečnostní obory podána řada zkrslených, a dokonce zcela nepravdivých informací.

5. Právnická fakulta UP měla uloženo naplňovat celkem 12 kritérií či doporučení AK MŠMT; **11 kritérií bylo splněno ze strany PF UP zcela**, jedině kritérium habilitačních řízení a osobního růstu konkrétně uvedených osob bylo splněno částečně.

6. Na základě skutečností, které dříve pracovní skupinou AK nebyly brány v úvahu a skutečností nově uvedených v námítkách v zahájenímu správnímu řízení UP navrhuje:

- aby AK, tak, jak tomu bylo i v případě jiných fakult, přehodnotila svůj závěr;
- aby správní řízení bylo ze strany ministerstva zastaveno;
- aby při následné evaluaci PF UP bylo postupováno jak v souladu se záměrem o vysokých školách, tak Statutem AK.

-red-

Plnění kritérií stanovených akreditační komisí Právnické fakultě UP

V listopadu 1999 akreditační komise rozhodla, že „souhlasí s akreditací magisterského studijního programu Právo na Právnické fakultě UP na dobu čtyř let“ (tzn. do 24. 11. 2003) a v souvislosti s hodnocením PF UP uložila AK PF UP splnění celkem 12 kritérií. Následující výčet podává přehled o jejich plnění:

1. Personální zajištění: do roku 2002 dosáhnout počtu nejméně 10 učitelů v hodnosti profesor a docent na plný pracovní úvazek.

Na fakultě (k 10. 11. 2002, kdy se konalo zasedání AK) pracovalo v hlavním pracovním poměru (úvazek 1,0) osm pedagogů s titulem docent nebo profesor, dva pedagogové odevzdali habilitační práci. Od 1. 2. 2003 nastoupí na PF UP další dva docenti v oboru právo (teorie práva, finanční právo), kteří nemají úvazek na jiné VŠ.

2. Další habilitovaní učitelé budou získáni na dílčí pracovní úvazek.

Na PF UP aktivně zabezpečuje výuku 16 dalších pedagogů s hodností docent nebo profesor, u dalšího pedagoga bylo zahájeno habilitační řízení.

3. Klíčové předměty budou vyučovat pouze profesori, docenti nebo odborní asistenti s vědeckou hodností.

Ve všech klíčových předmětech vedou přednášky docenti nebo profesori.

4. Na konci tohoto období – do konce roku 2002 – budou funkcí vedoucího katedry zastávat pouze učitelé s pedagogickou nebo alespoň vědeckou hodností.

Ve funkcích vedoucích kateder jsou učitelé s pedagogickou či vědeckou hodností s výjimkou Katedry správního práva a správní vědy, která nově vznikla v souvislosti s restrukuralizací kateder 30. 9. 2002. Řízením katedry byl pověřen vedoucí jmenovaný po

konzultaci s místopředsedou pracovní skupiny AK (a odborníkem na správní právo) prof. Hendrychem a s jeho souhlasem.

5. Vedení fakulty bude působit na učitele, aby omezovali své mimoškolní, zejména komerční aktivity.

Příslušná opatření byla na PF UP učiněna.

6. Kvalifikační růst zejména interních učitelů: podporovat přechodem na pracovní smlouvy na dobu určitou 1–3 roky s konkrétním úkolem v této oblasti (zahájení nebo ukončení studia v doktorském studijním programu, zahájení nebo ukončení habilitačního řízení).

Kvalifikační růst je nedílnou součástí smluv v souladu s délkou doktorského studia. S doktorandy jsou rovněž uzavírány dohody, v rámci nichž se učitelé zavazují působit na Právnické fakultě UP po dokončení doktorského studia po dobu nejméně tří let.

7. Učitelé v habilitačním řízení odevzdají své habilitační práce v následujících termínech vždy ke 31. 12.

Termíny pedagogů uvedených v doporučení byly mimo jednu habilitační práci odsunuty na jarní období roku 2003. Habilitační práce však předložili pedagogové, kteří nejsou v doporučení uvedeni.

8. Učitelé studující v doktorských studijních programech odevzdají dizertační práce v následujících termínech vždy ke 31. 12.

Akreditační komise doporučila pro 12 studentů doktorského studia výše uvedený rámec studia. Z toho jeden doktorand ukončil pracovní poměr, u ostatních, mimo vyučujících jazyků, byla podmínka splněna. V současné době studuje na PF UP 21 pedagogů v doktorském studijním programu, z toho 10 pedagogů jej ukončí v r. 2003. Délka doktorského studia je dána zákonem a probíhá podle harmonogramu daného vzdělávací institucí. PF UP nemá akreditaci pro realizaci doktorského studijního programu, a proto případné „urychlení“ studia u doktorandů nemůže účinně ovlivňovat.

9. Do 30. 6. 2002 zahájí studium v doktorském studijním programu...

V usnesení z pěti jmenovitě uvedených pedagogů dva ukončili pracovní poměr, dva noví učitelé, kteří nastoupili na jejich místa, zahájili doktorské studium, zbývající tři rovněž studují v doktorském studiu.

10. Oblast studia: prohloubit výuku ekonomických předmětů; zkvalitnit výuku cizích jazyků tak, aby absolventi byli schopni

kommunikovat ve dvou světových jazycích; zavést kreditní systém v roce 2001/2002.

Byl zaveden další povinný ekonomický předmět a nabídka povinně volitelných předmětů byla rozšířena o devět nových ekonomických předmětů.

Byla prohloubena výuka cizích jazyků tak, že studenti končí studium se znalostí minimálně dvou světových jazyků.

Na Právnické fakultě UP byl zaveden kreditní systém kompatibilní s ECTS. Právnická fakulta UP je partnerskou institucí organizací „Think Europe“, která má jako hlavní cíl překonávání překážek spojených s aplikací ECTS v oboru právo v evropském měřítku.

11. Publikáční činnost: fakulta musí nadále udržet kvantitativní růst publikační činnosti a zaměřit se na její kvalitu, zejména na publikace v renomovaných časopisech již v roce 2000/2001.

Publikační činnost byla dokumentována jmenovitým přehledem: z něho je patrné, že převažovala skripta, učebnice a odborné články, které byly vydány a publikovány v renomovaných právních nakladatelstvích a časopisech. Proti r. 2001 se publikační činnost interních pedagogů zvýšila z 96 publikací na 140. V r. 2001 začala PF UP vydávat mezinárodní časopis, který od r. 2002 vychází pod názvem International and Comparative Law Review.

12. Grantová činnost: fakulta se musí zaměřit na vědecké projekty, na získávání prostředků ze zahraničí, GA ČR a Fondu rozvoje VŠ.

Podánilo se zvýšit počet podávaných i přijatých projektů (např. v r. 2003 to bylo 10 přijatých projektů).

AK ve svém usnesení z listopadu 1999 dále stanovila: **Plnění těchto ukazatelů bude AK průběžně sledovat na základě výročních zpráv o činnosti fakulty a dalších vyžádaných podkladů.**

Vedení PF UP spolupracuje s Akreditační komisí, zejména s pracovní skupinou vedenou prof. A. Winterovou, která je pravidelně informována o veškerých změnách na PF UP, zejména za období roku 2002.

AK bude spolupracovat s MŠMT na složení komisi ke státním závěrečným zkouškám na Právnické fakultě při jejich jmenování ministerstvem.

Pro závěrečné státní zkoušky jsou nejméně předsedové komisí vždy jmenováni MŠMT ČR.

-red-

Právo a bezpečnostní obory – pracovní skupina akreditační komise MŠMT

Složení pracovní skupiny AK MŠMT *právo a bezpečnostní obory* (stav ke dni 31. 10. 2002): prof. A. Winterová, CSc., PF UK v Praze (předseda), prof. D. Hendrych, PF UK v Praze (místopředseda), prof. P. Holländer, DrSc., Ústavní soud, Brno, prof. J. Bejček, PF MU v Brně, JUDr. A. Mokřý, Vrchní soud, Praha, doc. K. Eliáš, PF ZČU v Plzni, JUDr. PhDr. O. Osmančík.

Zdroj: www.msmt.cz.

-red-

Dramaterapie: nový studijní program na Pedagogické fakultě UP

Pro nadcházející akademický rok nabídne Pedagogická fakulta UP uchazečům o studium na UP nový studijní program: čerstvě akreditovanou **speciální pedagogiku se zaměřením na dramaterapii**. Jde o tříleté bakalářské studium s navazujícím (dvouletým) magisterským studiem studia, jež představuje nové pojetí speciální pedagogiky se zaměřením na oblast kreativní terapie – dramaterapie. Tento obor se v současné době nestuduje na žádné vysoké škole v ČR a Katedra speciální pedagogiky PdF UP jej dosud po tři roky realizovala na úrovni specializačního studia.

Studijní plán zahrnuje především speciálně pedagogické a dramaterapeutické základní bloky, s doplněním o psychologické, sociálně právní, obecně pedagogické a medicínské směry disciplín s vysokým zastoupením praxe. V předkládané podobě je plán určen pro variantu prezenčního studia; je však pravděpodobné, že v budoucnu bude nabízen i ve formě kombinacího studia. Podmínkou k přijetí do nabízeného studijního programu je dosažení úplného středního nebo úplného středního odborného vzdělání a úspěšné přijímací řízení, jehož součástí budou i talentové zkoušky.

Cílem nového studijního programu je připravit absolventy oboru pro vysoce kvalifikovanou práci v odvětvích školství, sociální péče, zdravotnictví a spravedlnosti včetně působení v nestátních subjektech dané sféry. Posluchači tohoto oboru získají poznatky oborů speciální pedagogiky, expresivně terapeutické

Dramaterapie = metoda pomáhající použitím dramatických (divadelních) postupů upravit psychické poruchy, sociální vztahy, důsledky tělesného nebo mentálního postižení; slouží také k podpoře duševní i fyzické integrace, rozvoji slovní i mimoslovní komunikace a podněcuje osobnostní růst; patří do širšího chápané arteterapie a těsně souvisí s některými výchovnými postupy, zejména s dramatickou výchovou (dramatikou).

kých postupů (léčebně pedagogiky) na principech humaní ekologie a interdisciplinárního přístupu.

Absolvent tohoto studijního programu bude kvalifikován pro výkon funkcí sociálního pracovníka, výchovného pracovníka, poradce a konzultanta a odborníka pro speciálně pedagogická a poradenská centra a střediska (střediska výchovné péče, pedagogicko-psychologické poradny, dětské domovy, střediska rané péče, instituty náhradní rodinné výchovy apod.). Bude připravován ke zvládnutí kvalifikované pedagogické diagnostiky, k činnosti v oblasti prevence a poradenské práce v oblasti edukace příslušníků znevýhodněných skupin občanů se zvláštním zřetelem na děti a mládež.

Jak uvedl autor projektu a garant dosavadního specializačního studia dramaterapeutů a herních specialistů na Katedře speciální pedagogiky PdF UP doc. M. Valenta, Dr., nový studijní program reaguje na aktuální problémy měnící se společenské reality (závažné sociálně pedagogické a sociálně patologické problémy) a předkládá nové možnosti jejich řešení. „Studium poskytuje nový druh kompetence – dramaterapeut, kterou dosud nebylo možné v dosavadních formách studia na vysokých školách v ČR získat,“ uvedl doc. Valenta. Podle jeho slov by se měl předkládaný studijní program stát jedním z dalších směrů rozvoje speciální pedagogiky v ČR: „Ve speciálně pedagogické praxi došlo v průběhu posledních let v České republice – stejně jako v zahraničí – k obrovské diverzifikaci prostředí, institucí, metod práce (včetně alternativních směrů) s dětmi a mládeží se zdravotními postiženími. Vznikly stovky nestátních subjektů, nových školských zařízení pro děti s postižením i děti zdravé, transformaci prochází i sociální sféra, připravovaný zákon o sociální pomoci zcela změní charakter a pojetí poskytovaných služeb v tomto resortu. Všechny tyto změny vedou k nutnosti nového pojetí speciálněpedagogické práce s klientem – důraz bude stále více kladen na vyšší flexibilitu pracovníka,

na jeho schopnosti řešit komplexně sociální a edukační situaci klienta.“ Na tyto změny reaguje nový studijní program i tím, že zkvalitňuje zaměření a působnost Katedry speciální pedagogiky UP do těchto oblastí. „Vedle tradičního modelu přípravy speciálního pedagoga – učitele a vychovatele – se tak studium rozšiřuje možností profesionálního uplatnění absolventů a zároveň naplňuje očekávání a požadavky praxe. Umožňuje především vyšší stupeň terapeutického působení na znevýhodněné skupiny klientů, než tomu bylo v rámci dosavadního pojetí daných disciplín,“ zdůraznil doc. Valenta.

Uvedené pojetí oboru vychází ze zkušeností zahraničních pracovišť (dramaterapeutická část je aplikací studijního programu „Dramaterapie“ na New York University – Department of Music and Performing Arts Professions) a je výsledkem tvůrčí práce členů garantující katedry (obhájené grantové úkoly), kteří mají rovněž odborné zkušenosti ze stáží na univerzitách v Nizozemí, Velké Británii a USA. Z této mnohaleté spolupráce vyplývá i kvalitní zajištění odborné supervize a výukových materiálů na základě mezinárodních bilaterálních smluv s vysokoškolskými instituty zaměřenými na přípravu dramaterapeutů, zejména The Central School of Speech and Drama v Londýně a University of Professional Education in Leuwardenu.

Na podzim loňského roku se s jednou oblastí činnosti Katedry speciální pedagogiky PdF UP mohla seznámit i olomoucká veřejnost, a to při příležitosti konání festivalu pouličních a kočovných divadel. V rámci této přehlídky na Horním náměstí tehdy vystoupil jako jediný zahraniční host soubor Maatwerk z Rotterdamu s představením Lichtpulver (Světelný prach). Účast tohoto ojedinělého souboru mentálně postižených herců zajišťovala právě Katedra speciální pedagogiky v rámci své dosavadní mezinárodní spolupráce.

Připravila

V. Mazochová

ROZHOVOR

S prof. Janem Peřinou při příležitosti udělení státního vyznamenání //I/

Prof. J. Peřina za dobu svého působení v Olomouci se stal světově uznávaným odborníkem v teorii koherence světa a fotopoluzní statistice v náhodných a nelineárních prostředích, patří k nejvýznamnějším vědeckým osobnostem UP. Je světově uznávaným odborníkem v teorii koherence světa, fotopoluzní statistice v náhodných a nelineárních prostředích, je autorem tzv. Peřinova-McGillova rozdělení, které našlo uplatnění nejen v kvantové optice a teorii rozptylu, ale i v teorii lidského slyšení a vidění a v teorii elementárních částic, je spoluobjevitelem vlastnosti neklasického světa a významnou autoritou v kvantové, statistické a nelineární optice vůbec. Je nejvýznamnějším vědcem UP s největším počtem citací. V říjnu minulého roku jej prezident ČR vyznamenal u příležitosti státního svátku ČR medailí Za zásluhy za vynikající vědecké výsledky.

V minulém čísle Žurnálu UP jsme publikovali první část rozhovoru, kterou pro Žurnál UP prof. Peřina poskytl; dnes přinášíme dokončení:

Je ještě něco, co vám komplikuje život a práci v dnešní době?

Česká věda na tom není nejlépe, a to jak v akademii, tak na univerzitách, i když se situace od roku 1990 hodně zlepšila. Různá hodnocení založená na vědeckých publikacích a jejich odezvě však ukazují, že situace je i lepší, než se připouštělo. Věda je ve své podstatě už dávno mezinárodní, a měli bychom se proto řídit podle těchto mezinárodních kritérií. Jak se chceme jinak srovnávat se světem? Ti, kteří jsou na univerzitách, by měli být logicky hodnoceni podle „Web of Science“ s přihlédnutím k specifiku oboru. Hodnocení práce v 90. letech nejsou zcela objektivní. Na ty, kdo se svého důrazně domáhají, se dá mnohdy více než na ty, kteří doopravdy něco umějí a dokáží udělat kus poctivé práce. Je také faktem, že od poloviny 70. let se dost silně rozlišovalo mezi těmi,

kteří něco umějí, a byla cítit podpora kvalitní a poctivé práce. Tato podpora přicházela zejména z ČSAV. To vše se nějak rozptyluje, jako by význam poctivé lidské práce měl své hranice.

Dalším nepopiratelným faktem je to, že i věda je zasazena světovými ekonomickými relacemi. Jestliže univerzitní profesor v ČR vydělá měsíčně 600–700 USD (v USA 15 000 USD), letenka na konferenci do USA ho stojí více než měsíční mzda, odborná kniha, kterou potřebuje ke své práci, ho přijde na 3–8 tis. Kč a na vědecké přístroje shání prostředky neobyčejně těžce, zatímco jeho západní kolega si může bez problémů vybudovat i soukromou laboratoř, je to přesměřování znevýhodnění české vědy. Některé věci jsou přímo skandální, např. poměr platů profesorů, docentů a vědeckých pracovníků vůči průměrným platům v zemi. Jsme možná jedinou kulturní zemí na světě, kde jsou tito pracovníci tak degradováni. Věda i kultura potřebují zájem a tržní mechanismy nejsou vždy optimální. Víte, neuspořádanost v určité soustavě je možné popsat entropií. Je-li soustava ponechána samovolnému vývoji, entropie vždy roste. Působí-li nějaký kooperativní mechanismus zvyšující uspořádanost na základě interakce s okolím, entropie klesá. V době, kdy i věda o neživé přírodě umí popisovat a ovládat takové kooperativní mechanismy, které vedou ke stavům s klesající entropií, v nichž převládají jevy stimulované nad spontánními, je ve společnosti či jakékoliv organizaci jen podpora spontánních jevů anachronizmem a musí vést k povážlivé dezorganizaci a chaosu. Lidský rozum jako nejdokonalejší prostředek organizace a redukce entropie zůstává stranou? Z toho vznikající množství nahodilých vlivů je v korelaci s růstem byrokracie. Když dříve o tomto jevu mluvili kolegové z USA, nikdy jsem jim nechtěl věřit. A dnes i u nás je potřebné zpracovat a podat mnoho žádostí o granty s nepatrnou účinností, často

mnohem menší než je účinnost parního stroje. Pokud jde o objektivitu vyřizování, uznám se o názoru bývalého prezidenta IČO o užitečnosti „peer reviews“, která se užívají např. při výběru grantů. Konstatuje, že často slouží jako mlžná clona k realizaci zájmů byrokratů a loterie by byla spravedlivější a hlavně levnější. Vybírali jednoho kandidáta z patnácti, dělali, co mohli, ale je si jist, že neuspěli ve výběru toho, jenž by si to nejvíce zasloužil. A tak nám zbývají možnosti proniknutí do povědomí světové vědecké veřejnosti jen v jednotlivých člancích vědeckého rozvoje podle talentu a velikosti obětí. Ale tak tomu bývalo ve vědě vždy, jen nezměrné úsilí a skromnost zůstávají invarianty i v moderní vědě. Jejich plody se však sklízejí až po náležitých investicích.

Co vám přináší největší potěšení?

Pro výzkumného pracovníka je potěšením, podaří-li se nalézt nějakou novou zákonitost, vlastnost, materiál či výsledek, na nějž někdo opět naváže. Čím je větší jeho časový rádius a čím více dalších badatelů ovlivní, tím je fundamentálnější. Využití takových myšlenek představuje dlouhou a komplikovanou cestu, ale radost to násobí.

Cítil jste podporu na UP po revoluci?

Mohu říci, že vcelku byla naše práce v účtě i před rokem 1990, zejména od poloviny 80. let. Po revoluci, tedy v 90. letech, byli najednou všichni světovní, a tak jsme už tolik nebyli vidět. Věřím, že z tohoto dojmu postupně vystřízlivíme. Silnou podporu jsme prožívali za prvního rektora po roce 1989, prof. J. Jařaba. Myslím, že si nás vážil. Ale ani potom, ani dnes to nebylo a není špatné a státní vyznamenání je toho jistě dokladem.

Proč jste nikdy nekandidoval na rektora? Jste jednoznačně nejvýznamnější osobností univerzity.

Dokončení na str. 7

Otevřený dopis ministryni školství, mládeže a tělovýchovy ČR

JUDr. Petře Buzkové

Vážená paní ministryně, studenti Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, se na Vás obracíme ve věci správního řízení, jehož cílem má být rozhodnutí o omezení akreditace magisterského studijního programu „Právo a právní věda“, studijní obor „Právo“, uskutečňovaného naší fakultou. Nechceme polemizovat o tom, zda byly, či nebyly splněny požadavky, které v roce 1999 stanovila Akreditační komise. Přijměte prosím tento dopis jako vyjádření studentského postoje k celé záležitosti.

Především bychom chtěli vyjádřit pochybnosti o tom, že existuje přímá úměra mezi počtem vědeckých pracovníků a kvalitou uskutečňovaného studijního programu. Nemyslíme si, že vysoký počet pedagogů s vědeckým titulem je jediným předpokladem k zajištění studia, na jehož konci by měl stát schopný absolvent. Ptáme se, do jaké míry mají právnické fakulty v magisterském studiu vychovávat erudované vědecké odborníky a do jaké míry připravovat mladé lidi schopné obstát v praktickém profesním životě. Domníváme se, že v současné situaci, kdy se po letech nesvobody a s vidinou možného vstupu do EU transformuje celý právní řád, potřebuje naše společnost především kvalitní odborníky, kteří jsou schopni vstoupit do praktického života. Takové absolventy Právnická fakulta Univerzity Palackého vychovává.

Právnická fakulta v Olomouci nabízí studijní program, který je zaměřen na praktické dovednosti studentů, a umožňuje jim tak bezproblémový přechod do právní praxe. Za náročný, ale pro budoucí uplatnění nezbytný považujeme systém dvojího zkoušení ze stěžejních předmětů, a to během komisionálních zkoušek a poté v závěru studia při státních závěrečných zkouškách. Absolventi naší fakulty jsou při nástupu do praxe vybaveni aktuálními znalostmi právních předpisů, což je při současném dynamickém legislativním vývoji nezbytné. Dokladem toho je i velmi vysoké uplatnění absolventů Právnické fakulty Univerzity Palackého v porovnání s absolventy jiných fakult.

Domníváme se, že ani deset let není dostatečně dlouhá doba na to, aby nově vzniklá fakulta dokázala

splnit požadavek dostatečného počtu vědeckých pracovníků. Soukromý sektor v oboru práva nabízí nerosovatelně lukrativnější podmínky a při současném „podfinancování“ vysokého školství fakulta nemůže platebními podmínkami konkurovat soukromé sféře ani zavedeným právníkům fakultám. Máme pochyby, zda požadavek vznesený pracovní skupinou Akreditační komise byl reálně splnitelný. Při náročnosti a především délce habilitačního řízení byl tento požadavek splnitelný spíše „nakoupením“ docentů a profesorů z jiných fakult. Právnická fakulta však dokázala vybudovat kvalitní akademický sbor, v jehož řadách je i několik jejích vlastních absolventů, kteří jsou velkým příslibem do budoucna. Věříme, že toto je pro naši fakultu správná, byť časově náročná cesta.

Obtížně srozumitelný je pro nás postoj Akreditační komise, má na jedné straně kritizuje zabezpečení některých předmětů externími pracovníky, kteří jsou ve svém oboru uznávanými odborníky, ale nemají uzavřený plný pracovní úvazek z PF UP, a na straně druhé poukazuje na údajně nekvalitní zajištění studijního programu.

Byli bychom rádi, aby Vaše konečné rozhodnutí pramenilo nejen ze statistik a písemných zpráv Akreditační komise, které ostatně vycházejí zase jen z jiných písemných materiálů, ale i z Vaší osobní návštěvy místa samého. Rádi Vás proto uvítáme na naší fakultě.

Jsmo přesvědčeni, že Právnická fakulta Univerzity Palackého své místo mezi ostatními právními fakultami má a že své postavení dokáže obhájit svými výsledky. Nabídka vysokoškolského vzdělání by se měla rozšiřovat, a nikoli omezovat. Omezení akreditace pro magisterský studijní program bychom proto považovali za krok nesprávný a chybný.

Za Studentskou část Akademického senátu PF UP, Evropskou asociaci studentů práva (ELSA) Olomouc a Ligu posluchačů PF UP

P. Mucha, S. Koreček, A. Bayerová a R. Píbilová.
V Olomouci dne 21. 1. 2003

Kolejní rada v novém složení

Volební komise ve složení J. Brožek, M. Gregor a P. Herolt organizovala 17. 1. 2003 volbu nového předsedy, místopředsedy a členů Kolejní rady. Pro rok 2002/2003 se členy kolejní rady stali: **A. Dolák, předseda** (VŠK Neředín III), **M. Hodulík, místopředseda** (VŠK B. Václavka/A), **M. Banáš** (VŠK 17. listopadu), **P. Oberta**, (VŠK Smeralova), **M. Nosek** (VŠK gen. Svobody/B), **L. Müller** (VŠK M. Kudeřkové), **R. Hegedüs** (VŠK E. Rošického), **T. Lena** (VŠK Chválkovice) a **M. Gregor** (VŠK Neředín II). Jak se v zápisu o průběhu volby vyjádřil odstoupující předseda kolejní rady T. Lena, volby byly vyhlášeny na všech kolejích spadajících pod správu Správy kolejí a menz UP, a to včetně koleje Neředín III, která není uvedena v přehledu kolejí ve správě SKM UP podle článku 2 Řádu vysokoškolské koleje UP. Do kolejní rady se podařilo zvolit devět zástupců příslušných kolejí. V ostatních případech se volby pro nezájem ze strany ubytovaných, kteří nenavrhli žádného kandidáta, neuskutečnily.

Volba proběhla až po termínu, jenž udává čl. 12 bod 2 Řádu vysokoškolské koleje UP, a to mj. proto, že cílem dnes již bývalé kolejní rady bylo pro příští rok co nejširší zastoupení ubytovaných, právě prostřednictvím zvolených zástupců.

Kolejní rada je orgánem studentské kolejní samosprávy na kolejích UP, její funkční období je jeden rok. Zastupuje všechny ubytované studenty při jednáních s vedením SKM UP nebo s vedením UP a vykonává další činnosti spojené s organizací ubytování na kolejích. Každá kolej by měla mít v kolejní radě zastoupení, a to v podobě jednoho řádně zvoleného zástupce. Zastoupení však dosud nemají posluchači UP ubytovaní na těchto kolejích: VŠK gen. Svobody – blok A, VŠK Neředín I, VŠB B. Václavka – blok C, VŠK J. L. Fischera – blok A, VŠK J. L. Fischera – blok B.

M. Hronová

Milí příznivci psychologie,

toto krátké oznámení poslala asociace IAAP České asociaci studentů psychologie. Jestli vás tato nabídka zajímá, kontakt na webovou stránku si lze přečíst níže. Současně se můžete obrátit i na naši asociaci, pokud byste se o ní chtěli něco více dozvědět, a to na e-mail: jana.kahankova@centrum.cz

Dear Colleagues, The International Association of Applied Psychology (IAAP) is creating a community of psychologists and psychology students at the international level. Imagine the contributions and possibilities that a strong, collaborative and productive international organization can make to benefit the world. Student involvement is needed for IAAP to be optimally effective and successful. We are pleased to provide a special opportunity – currently available to students only – to join the IAAP for just \$ 10 (for 2003). This is half of the regular annual student rate! Joining is easy and the benefits of membership are tremendous. Here is just a sample of what you will receive as a student member of IAAP: * The IAAP journal, Applied Psychology: An International Review * The regular IAAP Newsletter (hard copy and electronic format) * Automatic membership in the IAAP Student Division * The chance to join one or more additional divisions at NO COST IAAP is the oldest international association of applied psychology and aims to encourage and support an international approach to student research and activities. For more Online information about IAAP visit: <http://www.iaapsy.org/> We hope that you will decide to take advantage of this unique and exciting opportunity to make a difference and become involved at the international level. Sincerely, Pedro Neves, MS Chair, Student Division, International Association of Applied Psychology Michael Frese, PhD, President, International Association of Applied Psychology Tuomo Tikkanen, PsL (PsyD), President, European Federation of Psychologists Associations.

-čas-

Profesor je osoba, která mluví ve spánku jiných.

-stud-

S prof. Janem Peřinou...

V době, kdy kandidoval prof. J. Jařab, jsem nechtěl být protikandidátem. Určitě byl tou nejhodnější osobností. A asi bych si ani netroufal na takovou odpovědnou funkci. I náhody tu byly důležité, snad opačně půlované než ta, téměř neuvěřitelná. Když jsem se hlásil ke studiu na průmyslovku, můj mistr se šel zeptat do Školy na výsledek mé přijímací zkoušky. Když vešel do ředitelny, seděl tam jeho kamarád a spolupracovník z elektrotechnické průmyslovky v Mohelnici. V té době byl ředitelem v Mohelnici a na pražské průmyslovce byl v maturitní komisi. Na stole stály dva stohy s přihláškami ke studiu. Prohlédli hromadu s přijatými uchazeči, ale tam jsem nebyl. Když zjistili, že jsem v hromadě nepřijatých, tak prostě předali moji přihlášku do přijatých a mohl jsem začít studovat.

Jste workholik?

Je pravda, že v mládí jsem myslel na problémy stále a stále jsem se snažil hledat nějaká řešení. Ted vystačím s normální pracovní dobou, ale beru si věci na čtení domů, např. práce studentů apod. Přes sobotu a neděli mám hodně práce na zahradě, případně kolem domu. O prázdninách si rád vyvedu na kole.

V čem spatřujete hlavní důvody svého úspěchu ve vědě?

V neobyčejné tvrdohlavosti a sebezapření, ve schopnosti jít za věcí. Ale to šlo asi plně jen v mládí, stáří je už spíše věcí kompromisu. Důležitá je zaujatost pro věc a i přiměřená míra tížadostivosti. To vše mně pomohlo překonat obrovské potíže, které jsem od mládí měl.

Které své práce si nejvíce vážíte?

V roce 1967 jsem odvodil novou fotonulzní statistiku, která je publikována ve Physics Letters 24 A (1967) 333–334 pod názvem „Superposition of coherent and incoherent fields“ a která našla interdisciplinární využití i mimo fyziku. Potom prací v Acta Physica Polonica (na Západě jsme nemohli publikovat), s nimiž začíná nový obor kvantové optiky – koherenční a statistické vlastnosti neklasického světla. Lze je nazvat tichým světlem, protože má nižší fluktuace v porovnání se světlem ideálního laseru. To má dnes již značný aplikační význam, zejména v kvantové kryptografii a teleportaci. Zvláště je to práce „Quantum statistical properties of degenerated parametric amplification process“, Acta Phys. Pol. A 51 (1977) 739–751 (s L. Mištou, V. Peřinou a Z. Braunerovou).

Když jsem byl student, tak jsme si často říkali, že nejlukrativnější jsou ti, kdo rozumí Einsteinově teorii relativity. A že takových je pouze pár lidí na světě. Rozumíte této teorii?

Dnes Einsteinově teorii relativity rozumí každý fyzik. Nové světlo vrhá kvantová optika nikoliv na teorii relativity, ale na představy o mikrosvětě a na platnost a interpretaci kvantové teorie, což bývalo předmětem dlouhých sporů mezi Einsteinem a Bohrem. A hlavně poskytuje experimentální důkazy.

Co si myslíte, že by se mělo zásadně změnit na UP?

Pedagogická činnost musí být odvozoována od úrovně vědecké práce přednášejících, jinak nemůže být kvalitní a současná. Čili UP by měla spět k vědecké univerzitě.

Rozhovor zaznamenal

M. S.

Architektonická soutěž a „impulz“ k diskusi

Pokusím se reagovat věcně na příspěvek uveřejněný v Žurnálu č. 15 pod názvem „Architektonický skandálek“. Autor (nebo autorka) v závěru píše, že má jít o impulz k diskusi. Dala bych přednost výrazně jinému způsobu zahájení diskuse, necitím se ani jako „potřešená husa“, ani necitím potřebu reagovat na různá obvinění, která se zde objevují.

Znepokojuje mne situace, kdy se „pokročilý student oboru Teorie a dějiny výtvarných umění“ vůbec nenamáhá zjistit, podle jakých pravidel se vypisuje architektonická soutěž a jak probíhá hodnocení podaných návrhů, a rovnou zaútočí. Chápu, že to asi nepatří k hlavní náplni tohoto studijního programu, ale přece jen bych očekávala, že se alespoň pokusí zjistit, jaká pravidla platí, dřív, než pod pseudonymem zveřejní svůj názor. Pokud bychom takovýto pokročilých studentů, a tedy i absolventů měli na UP víc, nebyla by to pro nás dobrá vizitka, zejména v dnešní době, kdy získat potřebné informace není tak obtížné.

Rozhodně nechci nikomu upírat právo na vlastní názor a je dobré, že výstavu projektů navštívili kromě odborníků i studenti. Souhlasím s tím, že mohlo být zveřejněno víc informací a také mohla být k dispozici kniha k zápisu názorů. Podané projekty hodnotila porota, a je tedy především na jejím předsedovi a členkách a členech, aby se vyjádřili i na stránkách ŽUP, pokud budou chtít. Předseda poroty Ing. arch. V. Bichler to udělal při zahájení výstavy, stručná informace je v Žurnálu UP z 13. 12. 2002.

Informace o vypsání architektonické soutěže byla mimo jiné uvedena v materiálu „Současnost a budoucí rozvoj Univerzity Palackého z pohledu dislokace“, který připravil kvestor UP jako podklad pro jednání grémia UP v lednu 2002. Tento materiál byl projednáván na Kolegiu rektorky 21. 2. 2002 a na jednání Akademického senátu UP 27. 3. 2002.

Prof. J. Mačková, rektorka UP

Jak se měří univerzita

Podle toho, jak velice problematické se zdají být výsledky znovu a znovu opakovaných pokusů změřit kvalitu pedagogické, vědecké a vůbec intelektuální produkce vysokých škol se zdá, že dost obtížně. A to mám na mysli pokusy o měření seriózní, konaná tak říkajíc odborníky, z jejichž kapes čouhají diplomy potvrzující odbornou oprávněnost k takovému měření. Že by mohla k nějakému souhlasnému názoru dospět laická diskuse vedená v novinách či jiných médiích, je zřejmě už předem vyloučeno – jak také ukazuje zkušenost. Je proto oprávněná otázka Proč? Proč se tak nesnadno v těchto oblastech lidských činností měří, hodnotí, porovnává?

Dnes je v oblibě tak zvaný systémový přístup. Univerzita jako otevřený systém má široký vějíř vstupů: studenti, peníze, know-how. Do toho posledního zahrme intelektuální akademický potenciál, přístrojové vybavení a všechno potřebné k zajištění výuky, výzkumu a pozitivního vlivu na veřejnost. Výstupem jsou absolventi různých odborností, vědecké poznatky a obohacování vzdělanosti v okruhu působnosti univerzity (včetně zvyšování rezistence vůči šamanství a pseudovědám). To, co se děje se vstupy na jejich cestě k výstupu, se označuje globálním termínem zpracování či transformace (processing). A právě tohle je předmětem diskusí a sporů – měření, jak účinně dokáže univerzita využívat své zdroje a zhodnocovat intelektuální potenciál svých studentů i svoje know-how; a ovšem taky peníze do procesu vkládané.

Myslím, že základní problém měření kvality univerzity spočívá v tom, že posuzován má být systém o nesmírně mnoha rozměrech, systém multidimenzionální – zatímco výstup tohoto měření a hodnocení se má umístit na jednoduché, prostinné jednorozměrné škále, jejímž krajními body jsou kategorie mizerná, slabá, neakreditovatelná a skvělá, vynikající, světové úrovně.

Teorie měření studuje možnosti multidimenzionálních měření. Ledacos bylo v tomto ohledu vymyšleno.

Ještě o tom (ne)podstatném

Tak se zase mluví o penězích a platech učitelů... Tak „nepodstatné“ věci, která přece vůbec nemusí existovat, protože je opravdu nepodstatná. Vždyť oni soudruzi měli vlastní pravdu, když říkali: „Pokud se Ti, soudruhu, něco nelíbí, nikdo Tě nedrží, protože učitelství, to je poslání!“ S notnou dávkou optimismu (ale i naivitu) jsem také z tohoto důvodu v roce 1992 přijal po dvanácti sezonách strávených na základní škole nabídku na místo metodika českého jazyka na KČJL PdF UP, když jsem předtím úspěšně absolvoval dva konkurzy (ten druhý na místo ředitele základní školy). Doposud jsem nelitoval, práce mne baví a s kolegy vycházím dobře. Co víc si přát?

Pravda, časem se přidaly nějaké ty pochybnosti o smysluplnosti některých aktivit, jež po nás byly vyžadovány a souvisely také s doktorským studiem. Přišel jsem totiž na to, že ve všechny konference mají smysl, že ne všechny příspěvky, jež člověk napíše, musí být zásadní a že bohužel někdy záleží spíše na kvantitě než na kvalitě. Zvykl jsem si časem také na to, že ač placen jako asistent a bez titulu, zkoušel jsem u státnic a vedl a oponoval diplomové práce. Prostě je třeba našl alma mater pomoci, tak pomůžeme.

Občas jsem se ale od srdce zasmál, když mi manželka připomínala, že má na střední škole vyšší plat, a že tedy nejsem živatelem rodiny. Vždycky jsem jí oponoval, že vše se zásadně změní s dokončením doktorátu (s tím jsem se taky zbytečně „páral“ a nedal na doporučení kolegů, abych si některá témata schoval). Mezitím ovšem doplnili naše řady další kolegové ze základních a středních škol, vždyť učitel s praxí (a zejména metodik) je pro podobnou instituci k nezaplacení...

Před třemi roky jsem dokončil doktorát – stálo to hodně úsilí a trpělivosti, mí blízcí by mohli vyprávět. Vzpomínám si na okamžiky, když jsme stáli s kolegy nastoupeni v promoční aule a poslouchali řeč paní rektorky. Velice pěknou řeč o tom, jak důležité je naše poslání a jak jí je líto, že nám nemůže nabídnout lepší pracovní podmínky. No a potom ohromná úleva,

Rozhodně však ne natolik, aby bylo možno data shromážděná o stavu jednotlivých vybraných dimenzí systému nasypat do softwarového kafemlejnku a počkat si, až z něho výsledné hodnocení vypadne jako materiál pro nedělní sekanou. Struktura systému zvaného univerzita má nesmírně mnoho komponent. Ty spolu navzájem souvisí nejirůznějšímí představitelstvími způsoby – od téměř úplné nezávislosti po závislost téměř jednoznačně funkční, kdy stav proměnné x určuje stav proměnné y. Počet možných vazeb je přitom řádově druhou mocninou počtu komponent. Zásah, který změní stav jedné složky systému, může zásadně přestavět celý systém a změnit jeho fungování nečekaným způsobem. Včetně jeho účinnosti. Dobrá vůle a nejlepší úmysly toho přitom zaručují pramálo. Konec konců, moderní historie českých univerzit je přehlídka toho, o čem teď píší.

Samozřejmě, že měření a hodnocení univerzity je naprosto nutné. V první řadě sebedměření a sebehodnocení kateder, ústavů a klinik. Ne ovšem jako nárazová akce, po jejímž vyhlášení se namete smetl pod koberec a klíky se naleští Sidolem. Moc nevěřím na globální akreditační hodnocení založené na hromadách papíru, na kvantitativních ukazatelích michajčich nejenom jablka s hruškami, ale i psy s blechami v jejich kožičkách. Řízení takhle složitěho systému musí probíhat na potřebném počtu úrovních; kdo je řízením pověřen, musí mít důvěru, něsť odpovědnost a mít pravomoci. Takové, aby je na své vlastní kůži cítil jako košili – někdy možná i propocenou.

Systém zvaný univerzita potřebuje ke svému účinnému fungování rovnováhu a vyváženost a zároveň jistou stabilitu. Součástí jejího sebehodnocení má být nejenom sebekritická náročnost, ale také sebevědomí, postačující k tomu, aby se nenechala vyvést z míry každým subjektivně založeným názorem či požadavkem změn, jejichž dopad je nejasný, či dokonce pochybný. Karavana musí táhnout dál, i když psi štěkají velice naléhavě.

Prof. S. Komenda

radost, vychutnávání toho všeho – co člověk získá svým přičiněním a po pocívném pachtění, má dvojnásobnou cenu. A přišlo to nedůležité: zvýšili mi plat a já jsem si začal připadat jako člověk, jenž je i (byť stále průměrně) ohodnocen.

Tento pátek jsem se stavil u naší sekretářky pro poštu a u nástěnky něco studovaly moje kolegyně – byly to nové platové tabulky pro učitele základních a středních škol. Protože byly dost „vážné“, zeptal jsem se jich, co je trápí. Byly to ony nepodstatné peníze. Já jsem jim v bláhové neznalosti odvětil, že nám přidají také, ale hned se na mne obrátil s dotazem, kde jsem k tomu přišel a že ať si přečtu Žurnál atd. Tak jsem si tedy přečetl všechny s tím související články, podíval do oněch tabulek a zjistil, že jejich nedostatek optimismu má opodstatnění. Právě kolegyně, již jsem před několika léty „zlanaril“ jako metodičku na fakultu, má v současné době podstatně nižší plat, než jaký by jí příslušel na základní škole. Já jsem zjistil, že již opět nejsem živatelem rodiny (ani po vytoženém doktorátu) a že moje manželka má opět důvod si mne dobírat.

A tak jsem po delší době začal intenzivněji přemýšlet o nepodstatných věcech a snad poprvé za dobu svého působení na vysoké škole jsem zažil pocit rozčarování a smutku. Když jsem totiž četl argumenty paní rektorky a zejména pana děkana z FF a potom poznámku kolegy Klapal, s jehož závěry se plně ztotožňuji (Žurnál č. 15), uvědomil jsem si, jak vlastně na tom ve skutečnosti jsem. Je mi skoro padesát let, dělám práci, která mne baví (a možná ji dělám dobře), ale můj zaměstnavatel mne odměňuje tak, že se zásadně vyhýbám při hovorech se známými a příbuznými tématu finančního ohodnocení. A tak si lidé kolem mne (i v našem domě) myslí, že patřím k oně skupině vyvolených, jež se po vytožených změnách v naší zemi dočkala také zásadního obratu ve vyšší životní úrovni a prakticky si může dovolit cokoliv. Jediná tchyně mi naznačila, že už za první republiky byli označování učitelé na obecných a měšťanských školách jako „lesklá bída“. Často si na toto spojení vzpomenu, naposledy když k nám přijeli na návštěvu kolegové ze Slovinska a my jsem se na katedře skládali na jejich obědy (rozuměj: neměli jsme peníze na to, abychom je pozvali na oběd tak, jak to oni udělali při našem pobytu u nich, tak jsme jim na volné karty narazili obědy v menze). Na tom obědě si pan profesor Lipník z Mariboru všiml mých rozpaků a řekl: „Milan, neboť smutný, Litveci jsou na tom ještě hůř.“

O tomto víkendy jsem ve duchu omíluvil těm, jež jsem pomáhal na fakultu „zlanarit“, a snažil se najít nějaké řešení. Možnosti je několik: jako většina kolegů si v tichosti zanedávám a budu dál učit, naštvu se trochu víc a někde si písemně postěžuji, odejdu zpět na základní školu, najdu si vedlejší příjem a budu brát své povinnosti na univerzitě jen jako nutné zlo, nebudu za těchto podmínek pracovat.

Vím, že nejpravděpodobnější je hned prvé řešení současného stavu. Budu tedy dál pokud možno co nejlépe vychovávat budoucí učitele základních škol, pořádat společně s kolegy z katedry semináře v rámci dalšího vzdělávání učitelů z praxe a také na sobě pracovat – jezdit na sjezdy Přátel angažovaného učení, spolupracovat s lektory kurzů Kritického myšlení a ztrácet čas podobnými „zbytečnostmi“.

Když ale uvažuji o svém postavení a vážnosti, jež vyplývá mimo jiné také z ocenění mé práce, a o mé perspektivě (důchod se blíží), vybavuje se mi událost z působení na základní škole v době reálného socialismu. Tehdy jedna kolegyně po absolvování poradě a třídních schůzkách položila všem kolegům, ale i ostatním spolecestujícím na autobusové zastávce řečnickou otázku, již bych jen neprávem aktualizoval: Jsem (vysokoškolský) učitel, kdo je miř?

P. S. Zájemcům doporučuji článek Jiřího Kamenička Pomalé odumírání našich univerzit (MF Dnes, 11. 1. 2003, s. B5). Ale na další psaní už nemám čas – je neděle po obědě, nejprve musím zajet do Kauflandu, mají tam prima slevy a snad si tam i „spknou“ s kolegy a příslušníky některých zajímavých sociálních skupin. No a večer se zabavím čtením diplomových prací. Mějte se a „nashle“ ve škole!

Mgr. M. Polák, Ph.D., PdF UP

K odvolání doc. V. Rýznara z funkce ředitele Fakultní nemocnice Olomouc

Dne 2. 1. 2003, jakoby symbolicky s přicházejícím novým rokem, byl odvolán ministryní zdravotnictví ČR MUDr. M. Součkovou dosavadní ředitel FNO doc. V. Rýznar, CSc. Pro FNO a pro LF, ale i pro celou univerzitu, dokonce i celé město Olomouc je to velmi závažná událost. Uvědomme si, že FNO se svými více než 3 000 zaměstnanci a ročním rozpočtem nad 2 miliardy Kč, je největším podnikem v kraji. Bylo by proto na místě, aby se někdo pokusil zhodnotit téměř desetileté ředitelování doc. Rýznara. Lze dokonce říci, že je to „něčí“ povinností a že mlčení kolem jeho odvolání a jeho osoby by událost považoval sám, a to v mnoha věcech. Přízně si, že je to z velké části pravda. Maloměstské poměry inklinují k řadě nešťarů, už proto, že dávají příležitost k falešné solidaritě a protekcionářství. Za takového stavu často vážnou seberegulační demokratické mechanismy a do vedení se dostávají lidé, kteří se vymkli veřejné kontrole. A my se přece chceme poučit z dobrých, ale i špatných věcí. Kdo by se ale v tomto případě měl ujmout role arbitra a pokusit se zhodnotit předcházející roky? Kdo dnes najde odvahu k napsání příznivé, nebo neoprávněné zprávy o doc. Rýznarovi? Sebere někdo tolik mužnosti, aby éru doc. Rýznara, i když se v minulém období měl dobře, či až převlece dobře, obhájil?

A naopak: kdo by měl vůbec právo napsat kritická slova? Samozřejmě pouze ten, kdo kritizoval i v minulosti, jinak by to byl „krůvák“ nejhorsšího ražení. Osobuji si právo na kritiku a myslím si, že nevyplývá jen z toho, že jsem v minulosti byl častým oponentem bývalého managementu, ale také z toho, že patřím k nejstarším přednostům ve FNO, a proto je to mou „svatou“ povinností. Mám pouze jeden problém: v duchu si promítám řadu zasedání přednostů klinik a nevzpomínám si, že by někdy někdo něco kritizoval nebo že by se někdy někomu něco nelíbilo. Byly to schůzky zcela neplodné, zásluhou všeobecného přikyrování doslova trapné, a jestliže jsem tedy jediný, kdo s ředitelem Rýznarem „válčí“, není to pak jen moje osobní zaujatost, když všichni byli spokojeni? Přes toto nebezpečí své neobjektivity jsem se rozhodl, že své názory sdělím veřejně.

Doc. Rýznar se mylí, když tvrdí do všech medií a stran, že rozhodnutí o jeho odvolání byla věc politická. Doc. Rýznar nebyl dobrým ředitelem a rozhodnutí o jeho odvolání byla věc čistě profesionálního úsudku.

Své tvrzení o špatném vládnutí doc. Rýznara musím pochopitelně dokázat, a to cílenou argumentací. Nemohu proto bohužel charakterizovat minulé období obecně, ale musím se zaměřit na jednotlivé události, což dělá vždy dojem jakési neucelenosti a do jisté míry i nedokonalosti, ale zejména osobního zaujetí. Je proto nezbytné, abych se úzkostlivě držel faktů.

Abych prozřívavě předešel případné obhajobě doc. Rýznara či jeho příznivců o dobrém fungování FNO, musím předem vyvrátit argument, který bych od bývalého ředitele očekával se železnou nutností. Předpokládám, že tento argument by zněl asi takhle: „FNO byla vedena dobře, protože existuje řada pracovišť, jejichž úroveň je velmi dobrá až vynikající.“ To je pravda, až na to, že na tomto faktu nemá bývalý ředitel ani špetku zásluhy, s tou jedinou výhradou, že by některému pracovišti byl přisunut tajně takové nekontrolované částky peněz, o kterých z nás nikdo neměl, a nemá ani tušení. Pak by dobrá úroveň takového pracoviště byla jistě z velké části i jeho zásluha, ale to by ovšem na straně druhé „topil“ ostatní. Bylo to tak nějak? Dozvíme se to někdy?

Jinak je ovšem nutné říci, že většina dobrých klinik se na svou úroveň dostala svou pílí, houževnatostí a samozřejmě i zdravou ctivostí. Bývalý management se nemůže chlubit ani tím, že by svou vahou, osobním šarmem, aktivitou a silou argumentace opatřil pro FNO nějaké nadstandardní finanční prostředky.

O převážném množství peněz na výstavbu chirurgických pavilonů – a nebylo jich málo (dosud kolem dvou miliard korun) – bylo rozhodnuto ještě před Rýznarovým ředitelováním a jsou spíše zásluhou krátkově neúnosného stavu starých budov, který mluvil sám za sebe. Má-li někdo v tomto ohledu vyslovené osobní zásluhy, pak je to bývalá poslankyně paní Eva Fischero-vá, již musí FNO velmi poděkovat za její práci.

A právě výstavba nového chirurgického pavilonu a celá organizace kolem ní je názornou ukázkou, jak byla FNO řízena. Chirurgický blok měl být čistě chirurgický blokem. Dodnes není rozhodnuto, která oddělení budou komu patřit, až na II. chirurgii a samozřejmě kardiouchirurgii, která ovšem vznikla jako nové pracoviště. Dodnes nemám písemně potvrzeno, přes čtené ústní a písemné urgencye, která oddělení budou patřit I. chirurgii a kolik lůžek budeme vlastně mít, a to přesto, že jsem dostal za úkol objednat pro tyto nové prostory zařízení včetně postelí. Je to neuvěřitelné, ale je tomu tak. Kolem stěhování do nové budovy se konala řada nechtutých schůzek. Jedna z posledních z nich byla v létě 2002, kdy doc. Rýznar a jeho náměstek Ing. Bílek svolali schůzku všech zainteresovaných pracovníků, kterých se dělení zbytku již nepochopitelně rozparcelování budovy mělo týkat. Všichni jsme se dostavili u vědomí nesmírné důležitosti takového jednání. Protože doc. Rýznar i Ing. Bílek byli poněkud indisponovaní a nebyli schopni či ochotni schůzi řídit, odešli z místnosti se slovy, ať se nějak dohodneme. To vše už začalo mít charakter panoptika.

Jsem si dobře vědom toho, že se někdo do nové budovy musel stěhovat jako první, i když vůbec první rozhodnutí bylo takové, že stěhování všech bude najednou. Pak se ukázalo, že tato varianta je nerealizovatelná, a proto bylo rozhodnuto, že stěhování bude postupné a že se do nové budovy bude stěhovat jako první I. chirurgická klinika. Důvody byly jasné: neúnosné prostorové poměry ve staré budově. Jednou dne, po zasedání managementu v úzkém kruhu, na kterém jsem samozřejmě nebyl přítomen, mi však bylo oznámeno, že to bude jinak a že první na řadě je II. chirurgie. Prosím, je možno argumentovat nájmem v Řepčíně, ale byly tam slušné prostory a byly rekonstruovány před několika málo lety a nemalými finančními prostředky. Je tedy otázkou, zda-li nebylo vhodnější, aby ještě nějakou dobu zůstala II. chirurgie na původním místě. Nikdo nebral v potaz prostorové poměry na I. chirurgii, kde je jedna toaleta a koupelna pro celé oddělení, kde je jedna havarie různých potrubí za druhou, kde se klepou zimou prokřehlí lidé na chodbě před ambulancí I. chirurgické kliniky a traumatologie, neboť tato chodba slouží za čekárnu, a kde se mezi desítkami až stovkami lidí pohybují vozítka s raněnými či těžce nemocnými. O operačních sálech už nemluvíme vůbec. Zmatek, který je v těchto prostorách, je nepopsatelný, je nedůstojný, nemá ve FNO obdoby a nikdy nikoho z ředitelství nezajímá. Na pořadu dne bylo vyřešit, kdo se bude stěhovat první, a bude tak mocí argumentovat nadstandardním vybavením. Nikoho z ředitelství nezajímalo, že zátěž a odpovědnost z tzv. „velké chirurgie“ nese převážně I. chirurgická klinika, což bylo doloženo panu řediteli i oficiálními statistikami. Víím, že v tomto článku musím být ve svých úsudcích velmi uvážlivý a opatrný, ale nemohu se ubránit dojmu, že některé kroky byly učiněny s cílem poškodit I. chirurgickou kliniku, pro což svědčí i zcela nezvyklé manipulování s obsazením některých specializací. Ať už za těmito snahami stál kdokoli, konečnou odpovědnost nesl ředitel.

Ve FNO byl od jisté doby zaveden „vnitřní klientelismus“ takového stupně, že snad nemohl být nikde větší. FNO byla řízena úzkou skupinou lidí, která už ztratila jakoukoli sebekontrolu. Není ale za to zodpovědná sama. Umožnili jí to a jsou za to zodpovědní všichni vedoucí pracovníci, kteří to viděli, chápali, ale mlčeli.

Koncepce chirurgických oborů je vůbec ve FNO zvláštní, uvědomíme-li si, že v Olomouci byl postaven tč. nejmodernější chirurgický pavilon v ČR, ale přitom např. polytraumatologický nemocný s poraněným CNS (což je asi 50 % všech) sice dosedne na heliport na střese chirurgie (to bude pro televizní kamery velice

žádáný šot), ale pak místo toho, aby byl svezou z tří poschodí níže a byl během několika málo minut ošetřen, bude převážen po areálu nemocnice sem a tam, aby se dostal tam, kam patří. Jako takové rozhodnutí o organizaci chirurgické služby dobré, nebo nebylo? Nebylo by lépe ošetřit těžce zraněného či nemocného na jednom místě? Kdo rozhodl o této koncepci? Nebylo lépe dát všechny prostředky a síly na stavbu společného chirurgického pavilonu, než provádět náročnou rekonstrukci ostatních chirurgických oborů?

Bylo by zapotřebí uvést na pravou míru řadu věcí, problémů a událostí. Ředitel a jeho náměstek nebyli jediní, kdo určovali směr Fakultní nemocnici. Cožpak předseda Dozorčí rady FNO PhDr. Vladimír Drozda se necítí zodpovědný ani v nejmenším za celou situaci? Předstoupí někdy před nás a podá vysvětlení? Co udělal pro blaho a zisk FNO? Nebo se pouze snažil šetřit síly a energii pro další práci na univerzitní půdě jako člen Správní rady Univerzity Palackého?

Nový ředitel, zatím MUDr. J. Vomáčka, CSc., to bude mít velmi těžké. Pokladna je prázdná, organizační systém rozvrácený. A pokud by nebyl rychle úspěšný, jeho oponenti by dali jistě o sobě vědět. Určitě se MUDr. Vomáčka nevyhne řadě změn a nařízení. Přitom asi ne každý bude novému řediteli příliš nakloněn. Ale myslím si, že řada poctivých lidí si uvědomí, že má šanci zažít nové a demokratické poměry ve FNO. Protože jsem se po celá léta nebál vystupovat proti minulému vedení, proto jsem se také cítil oprávněn napsat tyto řádky, a myslím, že si mohu dovolit dokonce i příznivá slova k novému vedení, aniž bych byl podezříván z patolizalství. Ostatně nový ředitel by udělal zásadní chybu, kdyby připustil, aby někdo ob den vysedával na ředitelství, tak jako tomu bylo za doc. Rýznara, a kdyby se nechal někým jednostranně ovlivňovat. Nový ředitel sice musí naslouchat, ale všem, nikoli pouze svým kamarádům. A samozřejmě, nakonec musí rozhodnout sám a s plnou zodpovědností.

Nevím jak se osvědčí MUDr. Vomáčka jako manažer. Víím jen to, že je dobrý rentgenolog a vím také, že je to velmi slušný člověk, a to není málo. Myslím si proto, že právě všichni ti poctiví lidé by ho měli podřzet, zvláště na začátku jeho ředitelování. Přeji mu hodně zdaru.

Prof. V. Král, CSc.,
přednosta I. chir. klin. LF UP a FNO

Zvýšení minimální mzdy zhoršilo příjmy postgraduálních studentů

V souvislosti s vládním nařízením 559/2002 Sb., se od 1. 1. 2003 se zvýšila minimální mzda z 5 700 Kč na 6 200 Kč. Tímto nařízením se automaticky zvýšilo i povinné zdravotní pojištění ze 770 Kč na 837 Kč.

Jak k tomu ale přijdou studenti interních doctorských studijních programů, kteří již překročili věkovou hranici 26 let, a tudíž musí hradit tyto výdaje sami? Vyšší stipendia studenta v prvním ročníku se pohybuje kolem 4 800 Kč a nebyla nijak ovlivněna novým nařízením.

Vyšší zdravotního pojištění se vypočítává právě z minimální mzdy, jejíž výše stipendium ani zdaleka nedosahuje. Vzhledem k tomu, že status studenta neumožňuje registraci na sociálním úřadě a žádat o dorovnání do výše minimální mzdy, ocitá se takovýto student v patové situaci. Jediná možnost, která se nabízí, je požádat o mimořádné stipendium. Ani jeho výše však zcela nepokryje výdaje spojené s zdravotním pojištěním. A to ani nezmiňují problematiku sociálního pojištění, která se zdá být rovněž nedřešena. Naštěstí však toto pojištění, jehož výše se pohybuje okolo 1 900 Kč měsíčně, není povinné.

Je smutné a podle mého názoru nespravedlivé, že student, který poctivě pracuje a rozhodne se pro další postgraduální studium, musí čelit stejným sankcím jako studenti, kteří z různých důvodů svá studia protahují.

-lichl-
Pozn. red.: Redakce ŽUP vyhověla přání autora uvést místo jména pouze značku.

RNDr. T. Matyáščík: Jsme v postavení spojovacího článku dosud rozdělené Evropy

V rámci mezinárodního projektu Leonardo vycestoval v loňském roce na šestiměsíční studijní pobyt do Holandska doktorand Katedry zoologie a antropologie PFF UP RNDr. T. Matyáščík. Na stáži působil díky spolupráci Katedry geografie PFF MU Brno a Katedry geoinformatiky PFF UP Olomouc. O svém pobytu a jeho výsledcích poskytl Žurnálu UP následující rozhovor:

Jaký byl účel a cíl vašeho pobytu?

Asi pět let pracuji na výzkumu teritoriálního chování jezevce lesního. V podmínkách našeho státu populace jezevců prospívá, a my tak máme možnost studovat jejich život ve víceméně nenarušených vazbách. Například v mnoha oblastech západní a jižní Evropy je jezevec dnes velmi vzácným druhem. Jezevci, ač patří do téže skupiny, jako solitérně žijící lasice a kuny, utvářejí přisně strukturované společnosti, podobně jako například vlci. Mechanismus sociálních vztahů jezevců a otázka „Proč takto žijí?“, nejsou dodnes uspokojivě objasněny. Příčin může být u oportunisty s poměrně pomalou dynamikou, jakým jezevec je, více. Jednou z cest, jak je odhalit, je intenzivní studium chování izolované subpopulace v dlouhém časovém úseku. A takové podmínky se naskytly právě v Nizozemsku. Cílem mého pobytu bylo analyzovat chování lokální populace jezevce lesního v oblasti Hollandse Rading, což je oblast ležící asi 15 km severně od Utrechtu. Při výzkumu jsme využili data za období 20 let, což je v této oblasti unikátní, a rekonstruovali jsme vývoj původně jedné rodiny jezevců až do současnosti. Očekáváme, že budeme schopni objasnit, jaké podmínky mají vliv na početní růst, prostorovou expanzi jezevců a utváření nových rodin s vlastními teritorii.

Jak probíhala vaše spolupráce s tamním pracovištěm?

Pobýval jsem v univerzitním městě Wageningen. S některými pracovníky jsem se znal již z několika konferencí. Asi před třemi lety došlo k restrukturalizační místní zemědělské univerzitě a mnoho specializovaných pracovišť přešlo do soukromého či polostátního sektoru. Jedním z nich je i Alterra – Green World Research. Alterra má několik oddělení, která pracují na zakázkách pro státní i soukromé společnosti. Jde například o hodnocení některých vlivů na životní prostředí, pedologické a geologické průzkumy terénu, optimalizace turistických možností v zemi a další, zdánlivě i nesouvisějící projekty. K tomu provádějí vlastní výzkum a zajišťují specializovanou výuku pro studenty

...A PŘÍŠTÍ TÝDNY...

8. LEDNA – 12. ÚNORA

M. Šimková (absolventka ateliéru prof. Šalamouna na VŠUP Praha): Výstava kreseb a ilustrací. Pořádá Katedra výtvarné výchovy PdF UP, Studentská galerie Vypad.

5. ÚNORA

Meziregionální diagnostický seminář patologů. Pořádá Ústav patologie LF UP, Teoretické ústavy LF UP.

6. ÚNORA

Moravskoslezské paleozoikum 2003. Pracovní seminář. Pořádá Katedra geologie PFF UP ve spolupráci s Českou geologickou službou Brno.

12. ÚNORA

Znouzečnost. Plzeňská punková skupina představí novou 2CD *Tvrdí kluci nepláčou!* U-klub, 20 hod.

12.–13. ÚNORA

Prof. I. M. Rupnik (Papežský Východní Institut v Římě): Kristova tvář. Seminář. Pořádá CMTF UP ve spolupráci s Centrem Aletti. V Centru Aletti (Křižkovského 2), vždy od 15 do 17.30 hod. Seminář je určen i veřejnosti.

-red-

univerzity. Na našem společném projektu se podílí také Statbosbeheer. To je obdoba našich Lesů ČR. Během pobytu jsem získal zejména terénním průzkumem veškeré potřebné podklady pro analýzy. A nyní, po návratu, pracujeme takřka on-line na analýzách. Počítáme se sběrem stejných dat i do budoucna a chceme celou situaci sledovat i nadále. Bude to ale stále složitější, protože dnes žije ve studované oblasti asi 15 jezevcích rodin a již dochází k navázání této nejzápadnější skupiny s ostatními subpopulacemi v zemi.

V čem se liší a v čem shoduje vědecká práce u nás a v Holandsku?

Rozdílů jsou, řekl bych, pouze v technickém zázemí. Měl jsem k dispozici vždy výbornou techniku a servis. Ulehčuje to nervům a zrychluje práci. Zato ale musíte podávat výkony a přinášet odpovídající výsledky. Zisk totiž vždy musel převyšovat náklady, a to nejen ty finanční. Velice na mne zapůsobilo pracovní prostředí. Do budovy, která je jedním ze skvostů moderní architektury, se ráno opravdu těšíte. Kolegové pracovali nejen v poklidné a přátelské atmosféře během pracovního dne, ale i večer a o víkendech. Připadalo mi to, jako by si Holanďané stále produktivně hráli. Shodu jsem spatřoval ve flexibilitě a nebráněném rozvoji a prosazení se, na které jsem zvyklý. Stejný je i osobní přístup k „cizincům“. Všichni okolo vás mají nějakou potřebu se vám věnovat. To je stejné na celém světě. Přijmete-li zahraničního studenta nebo kolegu, ukážete mu i civilní život, místní atrakce a navážete silnější osobní vztahy.

Jaké jsou podle vašich zkušeností kvality našich doktorandů (studentů) ve srovnání s jinými zeměmi?

Jsou srovnatelné. Záleží vždy na podmínkách pracoviště nebo katedry, kde doktorandi působí, do jaké míry jim umožní se rozvíjet a poskytnou jim patřičné zázemí. Nejsme ani chytřejší ani hloupější. Dnes už jsme v situaci, kdy nás berou jako rovnocenné partnery. Jazykově ani vědecky nezaostáváme. Výhodné je, že jsme v postavení spojovacího článku dosud rozdělené Evropy. To je naše skutečná devize. Pro západní země jsme velice atraktivní partner, musíme jim ale poskytnout standardy, na které jsou zvyklí.

Co vás nejvíce zaujalo?

Mentalita Holanďanů. V mnoha směrech je hodně podobná Čechům. Mají rádi legraci a svou zemi. A kafe. Teklo všude proudem. Ve všech institucích bylo několik automatů – jedna z mnoha sociálních vymožeností holandských pracovišť. A pokud jedou do terénu, tak naplní termosku či dvě s sebou. Nejvíce mne ale zaujalo chování a jednání lidí, které je prostoupeno velkou šetrností k životnímu prostředí. Jejich postoje se promítají v dopravě, nákupních zvyklostech, při práci i zábavě. Při projektech myslí interdisciplinárně, takže se nestává, že například při vybudování dálnice zapomenou na možné ovlivnění tahů živočichů nebo na dopravní zvyklosti farmářů. Každá připomínka veřejnosti je projednávána a hledá se řešení. Politikové si uvědomují, že finanční stránka projektů není hlavní kritériem a že hlas lidu hraje velkou roli při rozhodování.

Jaké zkušenosti byste mohl předat svým případným nástupcům?

Okamžitě jeďte někam na zkušenou a nerozmyslejte se dlouho! Jen je potřeba být připraven na administrativu EU, která je někdy tak důsledná, že si člověk připadá jako vazal předpisů a nařízení. Souvisí to s velkou mírou svobody a právy každého člověka, která však mají pevná pravidla.

Jaký je váš nejzajímavější zážitek?

Zážitků je mnoho. Zajímavé je ale setkat se farmáři a jejich specifickým životem. Jsou to fantastičtí lidé plní konzervatismu, přitom ale maximálně využívají modernější techniku a tvrdé marketingové prostředky. Rozhovory připravila

V. Mazochová

Pokus o zřízení Právnické fakulty UP na konci šedesátých let 20. století

Koncepční návrh na zřízení právnícko-ekonomické fakulty vypracovali na začátku podzimu roku 1967 V. Kotrly, B. Smysl a Z. Šprinc. Ve věcné rovině se návrh opíral především o dlouholeté univerzitní tradice – včetně připomínky zákonného zřízení právnické fakulty v roce 1946 – a garanci dostatečného prostoru pro zřízení této fakulty. Slabým místem olomouckého návrhu bylo personální zajištění zejména vlastních právnických oborů. Návrh tak počítal s nezbytnou pomocí existujících právnických fakult i s příchodem odborníků z praxe; v interních podkladech olomoucká univerzita odhadovala, že může zabezpečit výuku vlastními silami pouze na dobu jednoho a půl roku. Dne 16. 10. 1967 zaslala Univerzita Palackého svůj návrh na zřízení právnické fakulty ministerstvu školství; ministr Jiří Hájek odpověděl 13. listopadu téhož roku, kdy rektorovi J. Metelkovi sdělil, že návrhy z jednotlivých míst bude jeho resort posuzovat na začátku roku 1968.

K rozhodujícímu jednání příslušné komise ministerstva školství došlo až 16. 6. 1968, kde Univerzitu Palackého zastupoval V. Kotrly. Na tomto jednání relevantně souperily o právnickou fakultu brněnská a olomoucká univerzita, v roli pouhého outsidera vystupovala Opava. Po bouřlivém jednání a následném hlasování komise doporučila zřídit další právnickou fakultu na Univerzitě J. E. Purkyně v Brně. V pořadí vzniklém na základě hlasování členů komise však olomoucká univerzita paradoxně zaujala až poslední místo. Olomoucký zástupce se totiž zdržel hlasování, zato ambiciózní Slezan udělil svůj hlas Opavě. Univerzita Palackého obdržela negativní verdikt ministerstva školství 9. října 1968.

Na počátku prosince 1968 se z podnětu rektora UP J. Metelky zabývali V. Kotrly, A. Dvořák, M. Liberda a Z. Šprinc návrhem na zřízení detašované fakulty UP v Opavě, kde v této době vrcholily spontánní snahy o rehabilitaci Slezska a Opavy jako jeho centra. Původní Metelkův záměr směřoval k vytvoření fakulty UP v Opavě s ekonomicko-právním a manažerským zaměřením. Zmínění olomoučtí odborníci však tento návrh odmítli a navrhli zřídit v Opavě detašovanou fakultu personalistiky (fakultu personálního řízení). Ještě v květnu 1969 uvažovala rada Okresního národního výboru v Opavě o této fakultě jako o jedné z možných eventualit na zřízení vysoké školy, resp. její části v tomto městě. Sama olomoucká univerzita však tento návrh – zdá se – nijak iniciativně nepodporovala. Úvahy o zřízení fakulty Univerzity Palackého v Opavě definitivně ustaly v červenci 1969, kdy se opavská strana začala intenzivně zabývat návrhem Vysoké školy ekonomické v Praze na umístění fakulty této vysoké školy v Opavě. Od této chvíle zástupci olomoucké univerzity na opavské snahy o zřízení vysoké školy učiliště nereferovali.

Není přímo průkazné, zda předpoklady pro vznik právnické fakulty v Olomouci byly adekvátní nabídce a hospodářsky a počtem obyvatelstva silnějšího krajského města Brna. Je však evidentní, že tento olomoucký pokus o ustavení právnické fakulty zaostal zejména v nabídce příslušně kvalifikovaných vědeckopedagogických kádrů; olomoucká univerzita v tomto ohledu příliš spoléhala na pomoc z jiných vysokoškolských center. Při tehdejší nízké mobilitě vysokoškolských pracovníků znamenala tato skutečnost s největší pravděpodobností zásadní handicap v soutěži Olomouce s Brnem, které disponovalo dostatečnými kádrovými rezervami některých pedagogů z právnické fakulty, zrušené v roce 1950.

(Z připravované publikace *Dějiny univerzity školství na Moravě v letech 1945–1990* vybral PhDr. P. Urbášek.)

Lze věřit tomu, že lidský mozek je nejdokonaleji organizovaná hmota, tvrdí-li to sám o sobě?

-sob-